

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0147

Zpráva Komise o právním státu v roce 2025

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. dubna 2026 o zprávě Komise o právním státu za rok 2025 (2025/2239(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), zejména na její článek 2, čl. 3 odst. 1, čl. 3 odst. 3 druhý pododstavec, čl. 4 odst. 3 a články 5, 6, 7, 11, 19 a 49,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), zejména na její články, které se týkají dodržování, prosazování a ochrany demokracie, právního státu a základních práv v Unii, včetně článků 70, 258, 259, 260, 263, 265 a 267,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2025 nazvané „Zpráva o právním státu 2025 – Stav právního státu v Evropské unii“ (COM(2025)0900) a jeho přílohu obsahující doporučení členským státům,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie¹ (dále jen „nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro

¹ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>.

tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky² (dále jen „nařízení o společných ustanoveních“),

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie³ (dále jen „finanční nařízení“), a zejména na čl. 6 odst. 3 uvedeného nařízení,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1381/2013 a nařízení Rady (EU) č. 390/2014⁴,
- s ohledem na Komisí předložený soubor návrhů týkajících se víceletého finančního rámce na období 2028–2034,
- s ohledem na nástroje OSN na ochranu lidských práv a základních svobod, jako je Všeobecná deklarace lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (ICCPR), Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (CERD), Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) a Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (CRPD), deklaraci o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin, na doporučení Fóra OSN pro otázky menšin a na doporučení a zprávy Všeobecného periodického přezkumu OSN, jakož i na judikaturu smluvních orgánů OSN a zvláštních postupů Rady OSN pro lidská práva,
- s ohledem na Zásady OSN týkající se postavení vnitrostátních institucí (pařížské zásady), přijaté rezolucí Valného shromáždění OSN 48/134 ze dne 20. prosince 1993,
- s ohledem na Deklaraci OSN o obráncích lidských práv přijatou v roce 1998 a obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv přijaté v červnu 2004,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech, Evropskou sociální chartu, judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Evropského výboru pro sociální práva a na úmluvy, doporučení, rezoluce, stanoviska a zprávy Parlamentního shromáždění, Výboru ministrů, komisaře pro lidská práva, Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti, Řídícího výboru pro boj proti diskriminaci, pro rozmanitost a inkluzi, Benátské komise a dalších orgánů Rady

² Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>.

³ Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

⁴ Úř. věst. L 156, 5.5.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj>.

Evropy,

- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o předcházení násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a boji proti němu,
- s ohledem na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků a Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin,
- s ohledem na 34. souhrnnou zprávu Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání působícího při Radě Evropy o činnosti v roce 2024,
- s ohledem na 25. obecnou zprávu o činnosti (2024) Skupiny států proti korupci (GRECO) působící při Radě Evropy,
- s ohledem na memorandum o porozumění mezi Radou Evropy a Evropskou unií ze dne 23. května 2007 a na závěry Rady ze dne 17. prosince 2024 o prioritách EU pro spolupráci s Radou Evropy v letech 2025-2026,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o ochraně advokátní profese, která byla přijata 12. března 2025 a otevřena k podpisu 13. května 2025,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2016 obsahující doporučení Komisi o vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva⁶,
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky, který dne 20. prosince 2017 předložila Komise v souladu s čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU (COM(2017)0835),
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. února 2018 o ochraně a nepřípustnosti diskriminace menšin v členských státech EU⁷,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2018 o rozhodnutí Komise aktivovat čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU v souvislosti se situací v Polsku⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. dubna 2018 o nutnosti zřídit

⁵ Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1,
<http://data.europa.eu/eli/dir/2016/343/oj>.

⁶ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 162.

⁷ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 21.

⁸ Úř. věst. C 129, 5.4.2019, s. 13.

nástroj pro evropské hodnoty na podporu organizací občanské společnosti, které prosazují základní hodnoty v rámci Evropské unie na místní a vnitrostátní úrovni⁹,

- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o návrhu, který vybízí Radu, aby podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU rozhodla, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena¹⁰,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2018 o minimálních standardech pro menšiny v EU¹¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. listopadu 2018 o potřebě komplexního mechanismu EU na ochranu demokracie, právního státu a základních práv¹²,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. dubna 2019 nazvané „Další posílení právního státu v rámci Unie – Aktuální stav a další možné kroky“ (COM(2019)0163),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. července 2019 nazvané „Posilování právního státu v rámci Unie – akční plán“ (COM(2019)0343),
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2020 o vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva¹³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2020 o dopadu opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19 na demokracii, právní stát a základní práva¹⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o evropské občanské iniciativě „Minority SafePack – milion podpisů pro rozmanitost v Evropě“¹⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. března 2021 o prohlášení EU za zónu svobody pro LGBTIQ osoby¹⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. června 2021 o stavu právního státu v Evropské unii a uplatňování nařízení o podmíněnosti (EU, Euratom) 2020/2092¹⁷,

⁹ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 117.

¹⁰ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 66.

¹¹ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 13.

¹² Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 45.

¹³ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 2.

¹⁴ Úř. věst. C 415, 13.10.2021, s. 36.

¹⁵ Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 70.

¹⁶ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 140.

¹⁷ Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 86.

- s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o zprávě Komise o stavu právního státu za rok 2020¹⁸,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady o boji proti korupci, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV a Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie a kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2021 o vytvoření pokynů pro uplatňování obecného režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU¹⁹,
- s ohledem na usnesení ze dne 16. září 2021 obsahující doporučení Komisi o určení genderově podmíněného násilí jako nové oblasti trestné činnosti uvedené v čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU²⁰,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. listopadu 2021 o posílení demokracie a svobody a plurality sdělovacích prostředků v EU: nevhodné využívání občanskoprávních a trestněprávních žalob k umlčení novinářů, nevládních organizací a občanské společnosti²¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2021 o hodnocení preventivních opatření k zamezení korupci, neoprávněným výdajům a zneužívání finančních prostředků EU a členských států v případě fondů pro mimořádné události a ve výdajových oblastech týkajících se řešení krizí²²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2022 o zmenšujícím se prostoru pro občanskou společnost v Evropě²³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2022 o právním státu a důsledcích rozsudku Soudního dvora EU²⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2022 o zprávě Komise o právním státu za rok 2021²⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2022 o právním státu a případném schválení polského národního plánu pro oživení (RRF)²⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. září 2022 o stavu základních

¹⁸ Úř. věst. C 81, 18.2.2022, s. 27.

¹⁹ Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 146.

²⁰ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 88.

²¹ Úř. věst. C 205, 20.5.2022, s. 2.

²² Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 48.

²³ Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 2.

²⁴ Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 168.

²⁵ Úř. věst. C 479, 16.12.2022, s. 18.

²⁶ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 108.

práv v Evropské unii v roce 2020 a 2021²⁷,

- s ohledem na své usnesení ze dne 15. září 2022 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii stanovuje, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena²⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2022 o rostoucím počtu trestných činů z nenávisti namířených proti osobám LGBTIQ+ v celé Evropě s ohledem na nedávnou homofobní vraždu na Slovensku²⁹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. listopadu 2022 o rasové spravedlnosti, nediskriminaci a boji proti rasismu v EU³⁰,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2022 o posouzení dodržování podmínek v oblasti právního státu podle nařízení o podmíněnosti ze strany Maďarska a aktuálním stavu maďarského plánu pro oživení a odolnost³¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 30. března 2023 o zprávě o právním státu 2022 – stavu právního státu v Evropské unii³²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2023 o institucionálních vztazích mezi EU a Radou Evropy³³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2023 o porušování zásad právního státu a základních práv v Maďarsku a o zmrazení finančních prostředků EU³⁴,
- s ohledem na zprávu vyšetřovacího výboru pro prošetření používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru (PEGA) a na své doporučení ze dne 15. června 2023 Radě a Komisi v návaznosti na vyšetřování údajných porušení a správních pochybení v oblasti provádění právních předpisů Unie týkajících se používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru³⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. července 2023 o volebním zákoně, komisi pro zkoumání ruských vlivů a právním státě

²⁷ Úř. věst. C 125, 5.4.2023, s. 80.

²⁸ Úř. věst. C 125, 5.4.2023, s. 463.

²⁹ Úř. věst. C 149, 28.4.2023, s. 22.

³⁰ Úř. věst. C 161, 5.5.2023, s. 10.

³¹ Úř. věst. C 167, 11.5.2023, s. 74.

³² Úř. věst. C 341, 27.9.2023, s. 2.

³³ Úř. věst. C, C/2023/442, 1.12.2023, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2023/442/oj>.

³⁴ Úř. věst. C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj>.

³⁵ Úř. věst. C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj>.

v Polsku³⁶,

- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 6. prosince 2023 s názvem „Stop nenávisti: Evropa je ve svém postoji jednotná“ (JOIN(2023)0051),
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. ledna 2024 o stavu základních práv v Evropské unii – výroční zpráva za roky 2022 a 2023³⁷,
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. ledna 2024 o rozšíření seznamu trestných činů EU o nenávistné verbální projevy a trestné činy z nenávisti³⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. února 2024 o zprávě Komise o právním státu za rok 2023³⁹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. února 2024 o prohloubení integrace EU s ohledem na budoucí rozšíření⁴⁰,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií)⁴¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. dubna 2024 o probíhajících slyšeníh podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU týkajících se Maďarska s cílem posílit právní stát a o jejich rozpočtových dopadech⁴²,
- s ohledem na závěr postupu podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU v souvislosti s Polskem, který Komise oznámila dne 29. května 2024 v návaznosti na kroky, které Polsko přijalo s cílem obnovit soulad s normami EU v oblasti právního státu,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 27. června 2024 včetně plánu budoucí práce na vnitřních reformách,

³⁶ Úř. věst. C, C/2024/3995, 17.7.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj>.

³⁷ Úř. věst. C, C/2024/5739, 17.10.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj>.

³⁸ Úř. věst. C, C/2024/5733, 17.10.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj>.

³⁹ Úř. věst. C, C/2024/6743, 26.11.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj>.

⁴⁰ Úř. věst. C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj>.

⁴¹ Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>.

⁴² Úř. věst. C, C/2025/3705, 17.9.2025, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2025/3705/oj>.

- s ohledem na Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 (JOIN(2020)0005), jehož platnost byla prodloužena do roku 2027,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 10. října 2024 nazvanou „Financování na podporu, ochranu a prosazování základních práv – výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv EU za rok 2024“ (COM(2024)0456),
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. května 2025 o přepracovaném dlouhodobém rozpočtu Unie v měnícím se světě⁴³,
- s ohledem na návrh nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2028–2034, který dne 16. července 2025 předložila Komise (COM(2025)0571),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. října 2025 nazvané „Unie rovnosti: Strategie pro rovnost LGBTIQ+ osob na období 2026–2030“;
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. listopadu 2025 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU“ (COM(2025)0690) a doprovodné pracovní dokumenty útvarů Komise (balíček týkající se rozšíření ze dne 4. listopadu 2025),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 12. listopadu 2025 nazvané „Evropský štít pro demokracii: podpora silných a odolných demokracií“ (JOIN(2025)0791),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2025 s názvem „Strategie EU pro občanskou společnost“ (COM(2025)0790),
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2025 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU stanovuje, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena⁴⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2025 o provádění režimu podmíněnosti v oblasti právního státu⁴⁵,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. ledna 2026 nazvané „Unie rovnosti: Strategie pro boj proti rasismu 2026–2030“ (COM(2026)0012),
- s ohledem na zvláštní zprávy Evropského účetního dvora ze dne 17. prosince 2024 o prosazování práva EU (28/2024), ze dne 22. února

⁴³ Přijaté texty, P10_TA(2025)0090.

⁴⁴ Přijaté texty, P10_TA(2025)0283.

⁴⁵ Přijaté texty, P10_TA(2025)0343.

2024 o právním státě v EU (03/2024) a ze dne 10. ledna 2022 o podpoře EU určené na posilování právního státu na západním Balkáně (01/2022), na svůj přezkum ze dne 28. února 2024 o zprávě Komise o právním státě (02/2024) a na zvláštní zprávu o transparentnosti financování EU pro nevládní organizace (11/2025) a na doporučení v nich uvedená,

- s ohledem na politické směry pro příští Evropskou komisi na období 2024–2029, které dne 18. července 2024 předložila Parlamentu Ursula von der Leyenová, tehdejší kandidátka na předsedkyni Komise, na projev předsedkyně Komise o stavu Unie ze dne 10. září 2025 v Evropském parlamentu a na sdělení Komise z roku 2026 ze dne 21. října 2025 nazvané „Pracovní program Komise na rok 2026“ (COM(2025)0870),
- s ohledem na průzkumy Eurobarometr z roku 2024 a z roku 2025,
- s ohledem na výsledky bleskového průzkumu Eurobarometr 569 ze září 2025 týkajícího se výzev a priorit EU,
- s ohledem na zprávy, průzkumy a stanoviska Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA),
- s ohledem na příspěvek agentury FRA k přípravě zprávy Komise o právním státu za rok 2025,
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 2. dubna 2025 nazvané „Uplatňování zásad právního státu v Evropské unii: místní a regionální perspektiva“,
- s ohledem na zprávu Kliniky pro právní stát Institutu demokracie (Democracy Institute Rule of Law Clinic), která je součástí Středoevropské univerzity, nazvanou „Rule of Law beyond the EU Member States – Assessing the Union’s Performance 2025“ (Právní stát nad rámec členských států EU – Hodnocení výkonnosti Unie v roce 2025),
- s ohledem na studii vypracovanou na žádost Rozpočtového výboru pod názvem „Nástroje na ochranu rozpočtu EU před porušováním zásad právního státu: nařízení o podmíněnosti v souvislostech“⁴⁶,
- s ohledem na svá usnesení o porušování zásad demokracie, právního státu a základních práv v členských státech,
- s ohledem na zprávy poskytující zpětnou vazbu, zprávy z pracovních cest, otázky k písemnému zodpovězení a odpovědi skupiny pro

⁴⁶ Rubio, E. a kol., „The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context“, Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce pro rozpočtové záležitosti, duben 2023.

sledování stavu demokracie, právního státu a dodržování základních práv (DRFMG)⁴⁷,

- s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro právní záležitosti a Rozpočtového výboru a na stanovisko podvýboru pro lidská práva,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A10-0091/2026),
- A. vzhledem k tomu, že EU je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, a že tyto hodnoty jsou stanoveny v článku 2 Smlouvy o EU, odrážejí se v Listině a jsou zakotveny v mezinárodních dohodách o lidských právech; vzhledem k tomu, že Listina je součástí primárního práva EU; vzhledem k tomu, že tyto hodnoty jsou společné všem členským státům a že EU i každý z jejích členských států je musí důsledně respektovat a aktivně podporovat ve veškeré vnitřní i vnější činnosti; vzhledem k tomu, že členské státy by měly zajistit, aby nedocházelo k žádnému ústupu od ochrany hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU; vzhledem k tomu, že jakékoli podkopávání těchto hodnot představuje systémovou hrozbu pro práva a svobody lidí žijících v EU;
- B. vzhledem k tomu, že článek 49 Smlouvy o EU stanoví, že každý evropský stát, který žádá o členství v EU, musí respektovat hodnoty uvedené v článku 2 Smlouvy o EU a zavázat se k jejich podpoře; vzhledem k tomu, že přistoupení k EU musí zůstat procesem založeným výhradně na výsledcích a vycházejícím ze splnění kodaňských kritérií, zejména těch, které se týkají demokracie, právního státu a lidských práv; vzhledem k tomu, že kodaňská kritéria stanoví, že ani po přistoupení nelze od těchto zásad upouštět ani je nově vykládat; vzhledem k tomu, že toto dodržování rovněž vyžaduje postupné sbližování s politikami a postoji EU, včetně společné zahraniční a bezpečnostní politiky, a zejména s jejím přístupem založeným na lidských právech;
- C. vzhledem k tomu, že právní stát, základní práva, fungování demokratických institucí, reforma veřejné správy a hospodářská kritéria jsou základními zásadami procesu přistoupení k EU; vzhledem k tomu, že pro zajištění rovnosti před právem

⁴⁷ Informace o veškeré monitorovací činnosti skupiny DRFMG jsou k dispozici zde: za poslední volební období: <https://www.europarl.europa.eu/committees/cs/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662>, a za toto volební období: <https://www.europarl.europa.eu/committees/cs/working-group-democracy-rule-of-law-and-/product-details/20241205CDT13884>.

a praktického uplatňování základních práv jsou nezbytné důvěryhodné reformy a nezvratné úspěchy v těchto oblastech;

- D. vzhledem k tomu, že v souladu se závěry Evropské rady ze dne 27. června 2024 by vnitřní reformy měly probíhat souběžně s procesem rozšíření, aby se zajistilo, že politiky EU obstojí i v budoucnosti;
- E. vzhledem k tomu, že ve zprávě o právním státu by měla být pravidelně sledována a zohledňována situace příslušníků menšin;
- F. vzhledem k tomu, že EU by měla dodržovat a aktivně v rámci svých pravomocí chránit sociální a základní práva, na nichž byla vybudována; vzhledem k tomu, že přetrvávající nedostatky v ochraně hospodářských a sociálních práv – včetně práva na slušné a spravedlivé pracovní podmínky, sociálního zabezpečení a ochrany, přístupu ke zdravotní péči a vzdělávání, podpory přístupu k odpovídajícímu bydlení a zásady nediskriminace – je třeba považovat za vážnou hrozbu pro hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU;
- G. vzhledem k tomu, že v roce 2025 čelila EU vážným výzvám a úpadku demokracie ve svých členských státech, pokud jde o ochranu právního státu, demokracie a základních práv, které spolu neoddělitelně souvisejí; vzhledem k tomu, že zpráva o právním státu 2025 shledává strukturální nedostatky v soudních systémech, protikorupčních opatřeních, veřejné službě, správě sdělovacích prostředků a systému brzd a protivah, přičemž zároveň potvrzuje pozitivní vývoj v několika členských státech a ukazuje, že roční cyklus posuzování stavu právního státu i nadále podporuje a posiluje pokrok;
- H. vzhledem k tomu, že agentura FRA ve své zprávě o základních právech za rok 2025⁴⁸ zdůrazňuje, že geopolitické změny a legislativní i společenský vývoj vytvářejí tlak na základní práva v EU a že rozdělovací politika identity hraje roli při zvyšování míry rasismu a nenávisti, což způsobuje utrpení lidem různého etnického původu a náboženským komunitám; vzhledem k tomu, že zpráva rovněž konstatuje, že nenávistné verbální projevy a škodlivý obsah se na internetu nadále nekontrolovaně šíří, že rychlé digitální změny a vývoj umělé inteligence mohou prohloubit stávající nerovnosti a že tisíce životů ztracených na moři a případy údajného špatného zacházení na hranicích vzbuzují obavy ohledně zacházení s žadateli o azyl a migranty; vzhledem k tomu, že tyto trendy ohrožují demokratické hodnoty a rovnost, představují riziko pro základní práva lidí, a vzhledem k tomu, že někteří lidé v celé EU se i nadále potýkají s finančními problémy v současných náročných

⁴⁸ Agentura Evropské unie pro základní práva, „Addressing racism in policing“, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

socioekonomických podmínkách, které neúměrně postihují osoby, které jsou již ohroženy chudobou, a prohlubují stávající nerovnosti pro znevýhodněné skupiny; vzhledem k tomu, že navzdory výzvám, kterým jsme čelili v roce 2024, došlo k pozitivnímu vývoji, jako jsou právní předpisy EU upravující online prostor a umělou inteligenci, jejichž cílem je zajistit digitální prostředí, které respektuje základní práva;

- I. vzhledem k tomu, že v členském státě, na který se vztahuje řízení podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU, přetrvávají dlouhodobé obavy ohledně systémové koncentrace politické moci, eroze institucionálních brzd a protivah a oslabení nezávislých orgánů dohledu, a to navzdory opakovaným výzvám k nápravným opatřením;
- J. vzhledem k tomu, že navzdory rostoucímu tlaku na občanský prostor v celé EU zpráva o právním státu 2025 dostatečně neodráží závažnost tohoto tlaku a souvisejících strukturálních hrozeb a byla vydána omezená doporučení; vzhledem k tomu, že zpráva se dostatečně nezabývá přetrvávajícími obavami týkajícími se nezávislosti soudnictví, svobody sdělovacích prostředků, korupce a brzd a protivah v některých členských státech;
- K. vzhledem k tomu, že omezení svobody shromažďování, přístupu k informacím, integrity voleb a diskriminace nebyla Komisí v několika členských státech komplexně řešena;
- L. vzhledem k tomu, že Soudní dvůr ve věci C-713/23 rozhodl, že členský stát musí pro účely práv priznaných právem EU uznat manželství dvou občanů Unie stejného pohlaví, které bylo uzavřeno v souladu s právem v jiném členském státě, kde vykonávali svobodu pohybu a pobytu; vzhledem k tomu, že Soudní dvůr konstatoval, že odmítnutí takového uznání je v rozporu s právem EU, neboť porušuje jak svobodu pohybu a pobytu, tak základní právo na respektování soukromého a rodinného života;
- M. vzhledem k tomu, že podle indexů svobody sdělovacích prostředků se nebezpečná blízkost mezi zpravodajskými sdělovacími prostředky a těmi, kteří jsou u moci, projevuje v EU neprůhlednou a nerovnou distribucí rozdělováním státní reklamy; vzhledem k tomu, že pro mediální prostředí jsou charakteristické střety zájmů, a pokud regionální sdělovací prostředky odolávají tlaku, čelí strategickým žalobám proti účasti veřejnosti, které odčerpávají jejich finance; vzhledem k tomu, že se objevují známky naděje, přičemž některá odvětví sdělovacích prostředků se po snížení právních tlaků zotavují, jiná vykazují pozitivní hospodářskou dynamiku a některá dosahují vysoké úrovně svobody tisku;
- N. vzhledem k tomu, že v několika členských státech jsou novináři i nadále terčem dehonestáčnických kampaní, účelových žalob, zastrašování a výhrůžek, což vede ke strachu a autocenzuře

a oslabuje právo veřejnosti na informace; vzhledem k tomu, že někteří novináři jsou nuceni žít pod policejní ochranou;

- O. vzhledem k tomu, že jeho vyšetřovací výbor pro Pegasus a rovnocenný špionážní software (PEGA) zjistil, že tyto nástroje byly v několika členských státech nezákonně použity proti novinářům, občanské společnosti, právníkům, představitelům opozice a veřejným činitelům; vzhledem k tomu, že zdokumentoval závažná porušení soukromí, ochrany údajů a svobody projevu a varoval, že takové praktiky představují systémové ohrožení demokracie a základních práv v EU; vzhledem k tomu, že používání špionážních sledovacích technologií, jako jsou Predator, Pegasus a Paragon Graphite, proti novinářům v EU nadále vyvolává velké obavy;
- P. vzhledem k tomu, že určité případy porušování základních práv mohou souviset s využíváním některých finančních prostředků EU, zejména pokud jde o podmínky přijímání žadatelů o azyl, umístování osob se zdravotním postižením a dětí do ústavů a některé iniciativy na obnovu měst a projekty v oblasti bydlení a vzdělávání⁴⁹; vzhledem k tomu, že je možné, že některé finanční prostředky EU směřují do společností spojených s invazivními sledovacími technologiemi⁵⁰; vzhledem k tomu, že by měla být posílena správa finančních prostředků EU a dohled nad nimi, aby se takovému porušování zabránilo a aby byl zajištěn plný soulad se zárukami stanovenými v právu EU;
- Q. vzhledem k tomu, že byly vyjádřeny obavy⁵¹ ohledně omezujících opatření EU zavedených rozhodnutím Rady (SZBP) 2024/2643⁵² a nařízením Rady (EU) 2024/2642⁵³, zejména pokud jde o jejich možný dopad na práva jednotlivců, včetně novinářů, a potřebu

⁴⁹ Bridge EU, „1.1 Billion Euros, 63 Projects, Six Countries, One Pattern: How EU Funds Violate Fundamental Rights“, (Bridge EU 2025).

⁵⁰ Business & Human Rights Resource Centre, „EU: 39 Members of the European Parliament from 4 political groups call for answers regarding taxpayer funding fuelling spyware“, internetové stránky Business & Human Rights Resource Centre, (1.10.2025).

⁵¹ Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR), „Evropská unie: Omezující opatření vůči akademickým pracovníkům mají negativní dopad na lidská práva, uvádějí odborníci OSN, internetové stránky Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva, 26. ledna 2026.

⁵² Rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/2643 ze dne 8. října 2024 o omezujících opatřeních vzhledem k destabilizujícím činnostem Ruska (Úř. věst. L, 2024/2643, 9.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2643/oj>).

⁵³ Nařízení Rady (EU) 2024/2642 ze dne 8. října 2024 o omezujících opatřeních vzhledem k destabilizujícím činnostem Ruska (Úř. věst. L, 2024/2642, 9.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2642/oj>).

zajistit, aby tato opatření byla uplatňována v souladu s požadavkem přiměřenosti podle práva EU, dodržováním spravedlivého procesu, soudním dohledem a odpovídajícími právními zárukami v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv;

- R. vzhledem k tomu, že jak ukázal průzkum Eurobarometr o korupci z roku 2025⁵⁴, zůstává korupce pro občany EU velkým problémem; vzhledem zejména k tomu, že 69 % respondentů považuje korupci ve své zemi za rozšířenou a 51 % se domnívá, že je rozšířená v politických stranách; vzhledem k tomu, že respondenti průzkumu v naprosté většině odmítají korupční praktiky, přičemž 71 % z nich se domnívá, že není nikdy přijatelné nabízet různé služby výměnou za výhody od veřejných orgánů, 74 % odmítá dávat dary a 80 % odmítá za získání těchto výhod platit; vzhledem k tomu, že 5 % dotázaných uvádí, že se v posledních 12 měsících setkali s korupcí nebo byli jejími svědky, ale pouze každý pátý ji nahlásil, a méně než polovina respondentů ví, kde případ korupce nahlásit;
- S. vzhledem k tomu, že skupina GRECO Rady Evropy ve své 25. všeobecné zprávě o činnosti zdůrazňuje, že je nadále nezbytné provést rozsáhlé reformy, aby se posílila nezávislost soudů, státních zastupitelství a policie, a obnovila se důvěra ve veřejné instituce, politické vedení, justici a policii, což vyžaduje trvalé protikorupční úsilí, větší dohled a nezávislou kontrolu, pevný a vyvážený rámec pro řízení interakcí mezi osobami s nejvyššími výkonnými funkcemi a lobbisty a třetími stranami ovlivňujícími veřejné rozhodování a uplatňování norem týkajících se otáčivých dveří a neochvějný závazek k transparentnosti, odpovědnosti, spravedlnosti a integritě; vzhledem k tomu, že je třeba přijmout další opatření k zajištění toho, aby právní předpisy o přístupu k informacím byly úplné a byly účinně prosazovány a proaktivně uplatňovány;
- T. vzhledem k tomu, že integrita voleb, rovné volební právo a skutečná politická soutěž jsou základními prvky hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU a je třeba se jimi systematicky zabývat při monitorování právního státu v členských státech i v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích;
- U. vzhledem k tomu, že 34. souhrnná zpráva Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání působícího při Radě Evropy vyjadřuje vážné znepokojení nad výrazným nárůstem přeplněnosti věznic, zejména v některých členských státech, což zásadním způsobem brání jejich řádnému fungování a potenciálně vystavuje jednotlivce nelidskému a ponižujícímu zacházení, neboť způsobuje horší životní podmínky, zvýšené napětí a násilí a omezení účelných aktivit a přípravy na

⁵⁴ Evropská komise, „Zvláštní průzkum Eurobarometr 561: Postoje občanů ke korupci v EU v roce 2025“, červenec 2025.

návrat vězňů do společnosti;

- V. vzhledem k tomu, že podle údajů⁵⁵ agentury FRA a Rady Evropy zůstává ve věznicích v několika členských státech vážným problémem nedostatečná zdravotní péče, omezený přístup k péči o duševní zdraví a rostoucí počet sebevražd; vzhledem k tomu, že sebevraždy a sebepoškozování podtrhují přetrvávající a závažné problémy ve vazebních systémech; vzhledem k tomu, že zvláštní pozornost je třeba věnovat zařízením pro mladistvé, kde nedostatečná psychologická péče, vzdělávání a reintegrační opatření vystavují nezletilé dalšímu traumatu a vyloučení;
- W. vzhledem k tomu, že neprovedení nebo jen částečné provedení rozsudků Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva a soustavná zpoždění při jejich výkonu nejsou ojedinělými případy, ale odrážejí přetrvávající problémy v několika členských státech a opakující se problémy v jiných;
- X. vzhledem k tomu, že organizace European Implementation Network a Democracy Reporting International poukazují na to, že v rámci Soudního dvora i Evropského soudu pro lidská práva se nedostatky v provádění týkají převážně stejných oblastí, a to nezávislosti soudů a přístupu ke spravedlnosti, azylu a migrace, podmínek zadržování, rovnosti (včetně práv LGBTIQ+ osob) a údajů/dohledu; vzhledem k tomu, že v některých členských státech zároveň došlo k pozitivnímu průřezovému vývoji, který ukazuje, že dodržování předpisů a zlepšení je možné tam, kde existuje jasná politická vůle a skutečný závazek dodržovat rozhodnutí mezinárodních soudů týkajících se právního státu⁵⁶;
- Y. vzhledem k tomu, že dezinformace, algoritmická manipulace a nedostatečná transparentnost online platforem podkopávají demokratickou diskusi, přičemž odstraňování těchto rizik je cílem zákroků na základě aktu o digitálních službách⁵⁷;

⁵⁵ Agentura Evropské unie pro základní práva, „Criminal Detention Database 2015–2022“, internetové stránky agentury FRA; Aebi, M.F. – Cocco, E. „SPACE I – 2024 – Council of Europe Annual Penal Statistics: Prison populations“, Rada Evropy, 2025; Světová zdravotnická organizace, „Status report on prison health in the WHO European Region 2022“, Regionální kancelář WHO pro Evropu, Kodaň, 2023.

European Implementation Network and Democracy Reporting International, „Justice Delayed and Justice Denied – Non-implementation of European Courts Judgments and the Rule of Law“, 2025.

⁵⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

- Z. vzhledem k tomu, že omezená pozornost věnovaná doporučením v oblasti „Další institucionální záležitosti související se systémem brzd a protivah“ vyvolává další obavy, neboť tato tematická oblast je velmi široká a zahrnuje širokou škálu otázek;
- AA. vzhledem k tomu, že ačkoli se metodika výroční zprávy Komise o právním státu v průběhu času zlepšila, stále se ne vždy používají jasná a operativní měřítka pro posuzování členských států v rámci jednotlivých pilířů, což ztěžuje porovnávání podmínek mezi členskými státy a zajištění jednotných norem a může vést k oslabení spolehlivosti zprávy o právním státu jako mechanismu včasného varování a prevence;
- AB. vzhledem k tomu, že podle analýzy stavu právního státu, který od roku 2022 provádí organizace Liberties EU⁵⁸, přibližně třetina všech členských států vykázala v provádění doporučení Komise malý nebo žádný pokrok; vzhledem k tomu, že devět zemí má trvale pět až osm doporučení, která zůstávají neprovedena; vzhledem k tomu, že 61 % doporučení hodnocených v roce 2025 vykázalo od roku 2022 jen malý nebo žádný pokrok; vzhledem k tomu, že 93 % všech doporučení Komise pro rok 2025 je opakováním doporučení z předchozích let (přičemž 71 % pochází z roku 2022) a v roce 2025 bylo zavedeno pouze devět nových doporučení; vzhledem k tomu, že v roce 2025 je možné považovat za plně provedených pouze 6 % doporučení;
- AC. vzhledem k tomu, že skupina pro demokracii, právní stát a základní práva v rámci parlamentního Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci má mandát sledovat porušování demokracie, právního státu a základních práv a boj proti korupci v EU; vzhledem k tomu, že DRFMG již více než sedm let hodnotí stav právního státu, demokracie a základních práv v celé EU prostřednictvím specializovaných zasedání věnovaných členským státům, horizontálním tématům a ad hoc delegacím; vzhledem k tomu, že monitorování je technickým úkolem, který posiluje systémy integrity a zvyšuje odolnost institucí, a mělo by zůstat nezávislé na politickém vlivu; vzhledem k tomu, že ačkoli je DRFMG začleněna do parlamentního rámce, dlouhodobě se zavazuje zdržet se stranicko-politických úvah a zakládat svá hodnocení na zavedených standardech a podloženém úsudku, a poskytuje cenné podklady pro práci EU v oblasti právního státu;
- AD. vzhledem k tomu, že pracovní program Komise na rok 2026 poukazuje na potřebu integrovaného ročního cyklu právního státu, který bude mít společný rytmus a jasné milníky a k němuž budou aktivně přispívat všechny orgány EU; vzhledem k tomu, že dodržování zásad právního státu nepřestává být nutnou podmínkou

⁵⁸ Civil Liberties Union for Europe, „European Commission’s Rule of Law Report 2025 – Gap Analysis“.

zajištění ochrany všech finančních prostředků EU;

- AE. vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně vyzýval k posílení vazby mezi dodržováním zásad právního státu a přístupem k finančním prostředkům EU, mimo jiné mezi doporučeními obsaženými v jeho každoročním usnesení o právním státu a finanční podporou z rozpočtu EU; vzhledem k tomu, že Komise se při několika příležitostech zavázala k posílení těchto vazeb, a to i v projevu o stavu Unie, který dne 10. září 2025 přednesla předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová;
- AF. vzhledem k tomu, že používání nástrojů právního státu musí zůstat nestranné a musí být založeno výhradně na ověřitelných zjištěních a právním odůvodnění, bez účelového využívání nebo politického vyjednávání;
- AG. vzhledem k tomu, že generální advokátka T. Čápetová ve svém stanovisku ze dne 5. června 2025 ve věci C-769/22 dospěla k závěru, že článek 2 Smlouvy o EU může sloužit jako samostatný právní základ pro řízení o nesplnění povinnosti v případech, kdy je popření hodnoty hlavní příčinou jiných porušení práva EU, a navrhla, aby Soudní dvůr prohlásil, že přijetím zákona LXXIX z roku 2021 Maďarsko porušilo směrnici o elektronickém obchodu⁵⁹, směrnici o službách⁶⁰, směrnici o audiovizuálních mediálních službách⁶¹, obecné nařízení o ochraně osobních údajů⁶², článek 56 Smlouvy o fungování EU, články 1, 7, čl. 8 odst. 2 a články 11 a 21 Listiny a článek 2 Smlouvy o EU;
- AH. vzhledem k tomu, že výroční zpráva Komise o právním státu by měla i nadále posuzovat členské státy a kandidátské země; vzhledem k tomu, že dodržování zásad právního státu ze strany orgánů,

⁵⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>).

⁶⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/123/oj>).

⁶¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

institucí a jiných subjektů EU by mělo být i nadále zajišťováno prostřednictvím soudního systému EU a dohledu, který provádí úřad evropského veřejného ochránce práv; vzhledem k tomu, že zpráva Komise o právním státu by měla rovněž transparentně posoudit, zda orgány, instituce a jiné subjekty EU dodržují normy právního státu, což umožní účinněji řešit nedostatky v orgánech EU a posílit důvěryhodnost EU tím, že její vlastní orgány budou podrobeny náležité kontrole;

- AI. vzhledem k tomu, že členské státy musí zajistit, aby jejich vnitrostátní instituce pro lidská práva byly zřízeny a akreditovány a aby fungovaly v plném souladu s pařížskými zásadami OSN a vzhledem k tomu, že pokud mají vnitrostátní instituce pro lidská práva účinně prosazovat a chránit základní práva a sledovat normy právního státu a fungování demokratického systému brzd a protivah, musí být nezávislé a pluralitní a musí mít potřebné finanční zabezpečení, odpovídající zdroje, účinný mandát a zákonné pravomoci; vzhledem k tomu, že členské státy by měly být vyzvány, aby své instituce pro lidská práva chránily před politickým vměšováním;

Soudnictví

1. znovu potvrzuje, že právní stát je založen na závaznosti práva pro všechny orgány veřejné moci a na účinném právu každého jednotlivce na přístup k nezávislému a nestrannému soudu a že tyto dva rozměry jsou neoddělitelné a vzájemně se posilují;
2. zdůrazňuje, že spravedlivá a přístupná justice představuje základní zásadu právního státu, která vyžaduje nezávislé soudnictví; připomíná, že rovný přístup ke spravedlnosti pro všechny občany je zásadní věcí;
3. zdůrazňuje, že pro zajištění rovného přístupu ke spravedlnosti jsou důležité nezávislé soudní systémy a přístup k bezplatné právní pomoci; opakuje, že pro zlepšení systémů soudnictví mají zásadní význam odpovídající zdroje, a to i pokud jde o infrastrukturu a zaměstnance;
4. vyzývá členské státy a kandidátské a potenciální kandidátské země, aby přijaly opatření nezbytná k tomu, aby jejich soudní systémy byly strukturálně nezávislé, účinné a nestranné, a aby byl zajištěn přístup k bezplatné právní pomoci v souladu s jejich povinnostmi podle práva EU a vnitrostátního práva, a zaručily tak rovný přístup ke spravedlnosti pro všechny, což je nezbytné pro to, aby občané mohli uplatňovat svá práva, bránit diskriminaci a aby byla zajištěna odpovědnost představitelů státu; připomíná, že je třeba přijmout konkrétní opatření, která přístup ke spravedlnosti zlepší, zejména pro marginalizované a zranitelné skupiny;
5. zdůrazňuje, že zajištění nezávislosti soudnictví a účinného přístupu

ke spravedlnosti vyžaduje přinejmenším automatizované či náhodné systémy přidělování případů s úzce vymezenými a přezkoumatelnými důvody pro výjimku; transparentní a zákonné postupy jmenování a kariérního postupu prosté politického vlivu, které zajistí, aby soudní rady nebo rovnocenné orgány měly podstatnou většinu členů soudů volených svými kolegy v souladu se standardy Benátské komise a aby výkonná moc nemohla vykonávat diskreční kontrolu nad jmenováním, a to ani do funkcí předsedů soudů a členů nejvyšších soudů; stabilní a objektivní pravidla pro adekvátní odměňování soudců; dostatečné zdroje, včetně financování, infrastruktury a kvalifikovaných pracovníků;

6. připomíná, že spolehlivé vnitrostátní právní systémy jsou v členských státech a v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích nezbytné vzhledem k tomu, že Komise se při prosazování právních předpisů EU spoléhá na vnitrostátní soudní orgány, a že mají zásadní význam pro justiční spolupráci v celé EU a pro podporu vzájemné důvěry;
7. konstatuje, že Komise zjistila, že tomu, aby došlo ke zvýšení účinnosti, přístupnosti a kvality soudnictví, brání v některých členských státech a kandidátských a potenciálních kandidátských zemích strukturální překážky; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit monitorování těchto výzev, zejména v zemích v pokročilé fázi procesu přistoupení; je pevně přesvědčen, že vzdělávání je klíčovým faktorem, který zaručuje nezávislost soudců a kvalitu a účinnost soudního systému; vyzývá členské státy, aby investovaly do justičního vzdělávání, digitalizace, právní pomoci a přístupu ke spravedlnosti pro marginalizované a zranitelné skupiny; vybízí členské státy, aby zajistily soudcům příležitosti k dalšímu vzdělávání; je pevně přesvědčen, že vzdělávání by mělo být multidisciplinární; opakuje, že pro účinnost a dostupnost soudního systému mají zásadní význam odpovídající zdroje, včetně financování, infrastruktury a kvalifikovaného personálu; zdůrazňuje, že v této oblasti má obrovský význam silná podpora ze strany EU;
8. vyzývá členské státy, aby využily příležitostí, které nabízí digitalizace, a vytvářely podmínky zjednodušování, zvyšování účinnosti a dostupnosti, úsporu času a snížení nákladů na uchovávání údajů;
9. poukazuje na vážné obavy týkající se nadměrného politického vlivu na jmenování soudců, činnost disciplinárních komisí, kariérní postup a přidělování případů, a to i prostřednictvím nově vytvořených soudních struktur, které obcházejí stávající záruky a usnadňují zásahy výkonné moci, zejména v Maďarsku;
10. připomíná, že zpráva o právním státu z roku 2025 ukazuje, že mnoho hluboce zakořeněných nedostatků zjištěných v předchozích letech v Maďarsku přetrvává, konkrétně je i nadále zpochybňována

nezávislost soudnictví, státní zastupitelství stále postrádá spolehlivé záruky proti politickému vlivu, legislativní procesy zůstávají neprůhledné s omezenými veřejnými konzultacemi a úsilí o obranu svobody, plurality a občanského prostoru sdělovacích prostředků nepřineslo smysluplné výsledky;

11. zdůrazňuje, že je nutné, aby soudci byli nestranní; připomíná, že jmenování a povyšování soudců musí být určováno výhradně jejich předpoklady, neboť soudci jsou klíčoví pro zachování nezávislosti soudnictví; připomíná, že kritéria pro navrhování a jmenování do vysokých pozic v soudnictví musí být plně transparentní a nesmí podléhat nepatřičnému politickému nebo vnějšímu vlivu; připomíná, že transparentní a nestranné postupy musí platit i pro odvolávání soudců; vyzývá Komisi, aby monitorovala situaci a zajistila, aby členské státy plně dodržovaly zásadu nesnižování úrovně ochrany, jak je objasněna v judikatuře Soudního dvora, zejména pokud jde o jmenování soudců, aby se v oblasti nezávislosti soudnictví zabránilo zhoršení situace;
12. připomíná, že je třeba zaručit autonomii státních zastupitelství, a zabránit tak jakémukoli politickému vměšování do jejich činnosti; vyzývá členské státy, aby dále posílily záruky nestrannosti státních zástupců s ohledem na rozdílné struktury vnitrostátních státních zastupitelství; naléhavě je vyzývá, aby prosazovaly reformy v souladu s doporučeními obsaženými ve zprávě o právním státu z roku 2025, včetně posílení ochrany nezávislosti soudů a autonomie státních zástupců v souvislosti s parlamentními vyšetřováními, jakož i opatření, jako je oddělení funkčního období nejvyššího státního zástupce od funkčního období vlády; vyzývá Komisi, aby přezkoumala reformy provedené v tomto ohledu a sledovala jejich účinnost; vyzývá k reformě disciplinárních řízení pro soudce a státní zástupce, aby se zabránilo jejich využívání politickými orgány k výkonu kontroly nad soudnictvím a aby se zajistilo, že je budou vést nezávislé orgány;
13. odsuzuje zneužívání soudního systému k politickým účelům, včetně pronásledování politických oponentů a zásahů do vyšetřování korupce; zdůrazňuje, že politicky motivovaná stíhání podkopávají důvěru veřejnosti v ústavní zásady a normy EU; zdůrazňuje, že je důležité zaručit autonomii a nezávislost státních zastupitelství, a zabránit tak jakýmkoli politickým zásahům do jejich činnosti, zejména ze strany vlády; zdůrazňuje význam transparentních postupů jmenování státních zástupců, které jsou klíčovým faktorem pro zachování důvěry veřejnosti v trestní soudnictví; odsuzuje zneužívání amnestie a milosti ve prospěch politiků, protože to ohrožuje zásadu rovnosti před zákonem; poukazuje na své znepokojení nad opakovanými útoky na soudce a státní zástupce, kteří vedou vyšetřování korupčních afér týkajících se vysokých politiků a vyšetřování případů zneužití moci proti politickým odpůrcům;

14. poukazuje na to, že důležitou úlohu při zajišťování nezávislosti soudnictví hrají důležitou úlohu národní rady pro soudnictví, které slouží jako nárazník mezi soudnictvím a dalšími složkami moci, a to i v záležitostech, jako je jmenování, kariérní postup a řízení soudního systému;
15. zdůrazňuje, že tam, kde rady pro soudnictví existuje, mělo by být jejich složení a fungování v souladu s normami stanovenými Benátskou komisí a Radou Evropy, včetně toho, že rada má být složena buď výhradně ze soudců, nebo je-li její složení smíšené, měli by podstatnou většinu členů tvořit soudci zvolení svými kolegy, zatímco mimosoudní členové mohou být jmenováni prostřednictvím transparentních demokratických postupů, aby byla zajištěna pluralita a legitimita, a že výkonná moc nemůže vykonávat diskreční kontrolu nad jmenováním, protože jinak nebude zajištěna nezávislost a bude docházet k nepatřičnému ovlivňování, což potvrdil i Soudní dvůr;
16. vítá hodnocení Komise v její zprávě o provedených reformách a konstatuje, že některé členské státy dosáhly pokroku a přijímají legislativní iniciativy k posílení nezávislosti a účinnosti fungování soudních rad, pokud existují;
17. zdůrazňuje, že účinný a řádně fungující soudní systém v členských státech vyžaduje nezávislé advokátní komory a advokáty, kteří mohou vykonávat své povinnosti svobodně a bez nepatřičného tlaku či zásahů, jelikož mají zásadní úlohu při ochraně právního státu a obraně základních práv a svobod; dále zdůrazňuje, že je nezbytné plně respektovat základní zásady právnické profese, včetně důvěrnosti mezi právníkem a klientem;
18. vyjadřuje politování nad tím, že v několika členských státech je stále úroveň odměňování soudců a soudních zaměstnanců znepokojivě nízká, a že tato pracovní místa jsou v důsledku toho neatraktivní, a tudíž obtížně obsaditelná;
19. vyjadřuje vážné znepokojení nad sílícím trendem strukturálně zpochybňovat úlohu a legitimitu nezávislého soudnictví, a tím zpochybňovat řádné fungování soudního systému jako takového, a zdůrazňuje, že nezávislost soudů je předpokladem legitimacy soudní moci, vymahatelnosti soudních rozhodnutí a důvěry veřejnosti ve spravedlnost; připomíná, že zásada rovnováhy pravomocí znamená, že žádný veřejný orgán nesmí uniknout soudnímu přezkumu, a odsuzuje prohlášení, která se snaží odepřít této zásadě její legitimitu; připomíná, že kritika soudců je nepřijatelná, pokud se snaží bránit výkonu této ústavní funkce nebo jej zdiskreditovat; jasně rozlišuje mezi legitimní kritikou soudních rozhodnutí a útoky na legitimitu vnitrostátních a mezinárodních soudů jako institucí; odsuzuje jakýkoli přímý či nepřímý pokus ovlivňovat nebo zastrašovat soudce nebo jim bránit ve výkonu jejich povinností, včetně disciplinárního nátlaku nebo veřejných útoků podkopávajících jejich

autoritu; opakuje, že mezinárodní soudy odvozují svou legitimitu od svrchované vůle států, které je zřídily, a od demokratických postupů, jimiž se řídí volba jejich soudců, a že jejich úloha je nezbytná pro účinnou ochranu základních práv;

20. vyzývá Komisi, aby se zabývala politickými útoky na soudce a zastrašováním soudců a zajistila nezávislé soudní systémy, včetně ochrany před politickými zásahy; zdůrazňuje, že značný počet hrozeb a útoků, kterým jsou vystaveni pracovníci v oblasti justice, a zejména advokáti⁶³, představuje přímé ohrožení demokracie a právního státu; vyzývá členské státy, aby podepsaly a ratifikovaly Úmluvu Rady Evropy o ochraně advokátní profese a využily všech vhodných prostředků k zajištění obhajoby a svobody projevu advokátů; vyzývá Komisi, aby neprodleně předložila návrh rozhodnutí Rady, které by EU umožnilo tuto úmluvu podepsat a uzavřít, a zdůrazňuje, že je třeba se na tomto rozhodnutí rychle dohodnout;
21. připomíná, že profesní sdružení soudců a státních zástupců spolu se subjekty občanské společnosti hrají důležitou úlohu při podpoře právního státu v praxi a obraně nezávislosti soudnictví a přispívání k veřejné diskusi;
22. vyzývá členské státy, aby se zdržely nadměrného využívání zrychlených postupů či mimořádných nařízení, neboť mají negativní dopad na stabilitu a kvalitu tvorby právních předpisů a demokracii; apeluje na členské státy, aby zavedly transparentní legislativní postupy po systematických konzultacích s jednotlivými zúčastněnými stranami;
23. vítá vnitrostátní reformy provedené v některých členských státech s cílem posílit nezávislost soudů a vyzývá členské státy a kandidátské a potenciální kandidátské země, aby pokračovaly v přijímání nezbytných opatření k zajištění nezávislosti soudnictví a přístupu k bezplatné právní pomoci, a zaručily tak rovný přístup ke spravedlnosti pro všechny;
24. vítá úlohu Evropské sítě veřejných ochránců práv a zdůrazňuje, že spolupráce by měla jít nad rámec pouhé výměny informací, zejména prostřednictvím systematického využívání dotazovacích řízení, která by umožnila úřadům vnitrostátních veřejných ochránců práv hledat autoritativní odpovědi na úrovni EU, pokud se setkají s překážkami při uplatňování práva EU, čímž by se posílil jejich vliv na vnitrostátní orgány; lituje, že při přípravě zprávy o právním státu nejsou vždy úřady veřejných ochránců práv systematicky konzultovány, přestože hrají klíčovou roli při odhalování nedostatků v provádění práva EU; vyzývá proto ke strukturovanějšímu a důslednějšímu zapojení vnitrostátních veřejných ochránců práv do procesů na úrovni EU, aby

⁶³ Rada evropských advokátních komor (CCBE), Zpráva CCBE o ohrožujícím chování a agresi vůči advokátům, 2024.

bylo možné lépe identifikovat systémové problémy týkající se vícera členských států a podpořit Komisi při řešení nedostatků v účinném uplatňování práva EU;

25. vyzývá členské státy, aby posílily nezávislost vnitrostátních orgánů dohledu;
26. vyzývá EU a její členské státy, aby pokračovaly v podpoře evropských a mezinárodních justičních institucí a posílily ji, počínaje posílením mechanismů vnitřní justiční spolupráce založených na vzájemné důvěře mezi justičními systémy jednotlivých členských států a kandidátských a potenciálních kandidátských zemí;
27. vítá přepracování směrnice o právech obětí⁶⁴, na jehož základě budou odstraněny právní mezery a obětem bude zajištěn přístup ke spravedlnosti a podpora, včetně možností přezkumu rozhodnutí v trestních řízeních týkajících se obětí, a přijetí ustanovení o podpoře a ochraně obětí, přístupu k odškodnění, jakož i účinného shromažďování údajů, lepšího přidělování zdrojů na dodržování práv obětí trestných činů a respektování jejich soukromí a ochrany jejich osobních údajů při oznamování trestných činů, a to bez ohledu na rezidenční status, přičemž bude zajištěno, že pachatelé osobní údaje obětí nebudou moci získat;
28. zdůrazňuje, že neprovádění vnitrostátních a mezinárodních rozsudků zůstává v některých členských státech systémovým problémem, jak zdůrazňují nedávná zjištění agentury FRA a podání zúčastněných stran; s vážným znepokojením konstatuje, že narůstá počet nevyřízených případů a zpomaluje se provádění hlavních rozsudků Evropského soudu pro lidská práva v celé EU, o čemž svědčí skutečnost, že k 1. lednu 2025 zůstalo v členských státech EU neprovedeno 650 hlavních rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, zatímco v lednu 2024 jich bylo 624 a v předchozím roce 616; dále konstatuje, že 45,7 % hlavních rozsudků vydaných vůči členským státům EU za posledních deset let stále čeká na provedení, zatímco na konci roku 2023 to bylo 44 % a 40 % na konci roku 2022; dále konstatuje, že do konce roku 2024 dosáhla průměrná doba provádění hlavních rozsudků Evropského soudu pro lidská práva týkajících se členských států EU 5 let a 4 měsíců ve srovnání s 5 lety a 2 měsíci v roce 2023 a 5 lety a 1 měsícem v roce 2022, což poukazuje na strukturální a zhoršující se nedostatek dodržování předpisů⁶⁵; je přesvědčen, že Komise by se měla neprováděním rozsudků prioritně zabývat v rámci politického dialogu s vládami

⁶⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57, (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj>)).

⁶⁵ European Implementation Network, zpráva za rok 2025

a parlamenty jednotlivých států;

29. zdůrazňuje klíčovou úlohu Soudního dvora při prosazování zásad právního státu v celé EU; podporuje další iniciativy na posílení zdrojů a schopností Soudního dvora, aby mohl účinně řešit další výzvy v oblasti právního státu;
30. vyzývá členské státy, aby dosud nevykonané rozsudky Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva urychleně provedly; navrhuje, aby orgány EU zřídily monitorovací jednotku, která by vycházela z příslušných stávajících struktur a zdrojů orgánů a agentur Unie a v případě potřeby je posilovala, s cílem monitorovat provádění rozsudků Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva týkajících se demokracie, právního státu a základních práv v EU a kandidátských zemích; vyzývá Komisi, aby vytvořila veřejný srovnávací přehled nebo rovnocenný nástroj pro sledování tohoto provádění, aby plně začlenila příslušná zjištění do výroční zprávy o právním státu a aby systematicky vydávala individuálně uzpůsobená doporučení pro jednotlivé země se zvláštním zaměřením na členské státy, které rozsudky Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva trvale neprovádějí; vyzývá Komisi, aby na základě údajů shromážděných agenturami EU, zejména Agenturou pro základní práva, analyzovala údaje o nedodržování stanovisek vůči jednotlivým zemím, která vydaly orgány zřízené smlouvami OSN; opakuje, že účinné provádění rozsudků má zásadní význam pro zajištění ochrany základních práv zakotvených ve Smlouvě o EU, Smlouvě o fungování EU, Listině a EÚLP;
31. apeluje na Komisi, aby v případech přetrvávajícího nedodržování předpisů rozhodněji využívala donucovací nástroje a posoudila, zda lze přistoupit k řízení podle článku 258 Smlouvy o fungování EU, článku 260 Smlouvy o fungování EU a případně k opatřením rozpočtové podmíněnosti;
32. vyzývá členské státy, aby přijaly opatření na podporu provádění, která stanoví jasné časové harmonogramy, odpovědnost a parlamentní dohled, a aby zajistily nezávislost soudnictví a prostor pro vnitrostátní soudy pro důsledné uplatňování judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora bez vnějších zásahů;
33. připomíná, že právní stát je oslabován, pokud demokraticky přijaté zákony čelí institucionálním překážkám nebo odporu ze strany určitých soudních nebo správních subjektů, který jde nad rámec legitimního přezkumu či kontroly, což brání jejich řádnému provádění; zdůrazňuje, že demokratické státy musí zajišťovat mechanismy politického a sociálního usmíření, které zabraňují nadměrné judicializaci politických konfliktů a posilují demokratický dialog;

34. zdůrazňuje jasnou souvislost mezi opouštěním zásad právního státu a závažným porušováním základních práv, což obnáší rovněž upírání spravedlivého procesu zadrženým osobám, nepřiměřená rozhodnutí o předběžné vazbě, podněcování k nenávisti v politickém nebo institucionálním diskurzu a restriktivní opatření zaměřená proti organizacím občanské společnosti; je pevně přesvědčen, že Komise by měla posuzovat, jak se členské státy zabývají porušováním zásad právního státu a základních práv, a zvýšit své úsilí o to zajistit, že jejich soudnictví bude přístupné, účinné a nestranné; se znepokojením upozorňuje na využívání mimořádných právních postupů a exekutivních dekretů k přetváření soudního prostředí nad rámec běžné parlamentní kontroly, což odráží vzorce, které byly již dříve označeny za neslučitelné s dělbou moci;
35. vyzývá Komisi, aby se v rámci dodržování zásad právního státu zabývala podmínkami ve věznicích, a to s ohledem na široce rozšířené problémy, které napříč vězeňskými systémy členských států narušují základní práva vězňů a které se týkají přeplněnosti věznic a jejich nevyhovujících životních podmínek a rostoucího počtu sebevražd vězňů; vyzývá členské státy, aby přijaly opatření, jimiž zajistí, že podmínky ve všech věznicích, včetně zařízení pro mladistvé, budou v souladu se základními právy, a aby za tímto účelem řešily přeplněnost věznic, zajistily přístup ke zdravotní péči a psychologické podpoře a posílily preventivní opatření proti sebevraždám; vítá iniciativy některých členských států zaměřené na řešení přeplněnosti věznic a zdůrazňuje, že jsou zapotřebí další strukturální opatření, včetně soudržných strategií ke snížení počtu vězňů a k upřednostnění nevazebních opatření a dalších alternativ před trestem odnětí svobody;

Protikorupční rámec

36. opakuje, že korupce představuje vážnou hrozbu pro demokracii, právní stát a spravedlivé zacházení se všemi občany, že brání hospodářskému rozvoji, narušuje důvěru veřejnosti v instituce a vytváří nebezpečné situace, které mohou být zneužity vnějšími aktéry na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU;
37. lituje, že důvěra veřejnosti v boj proti korupci je stále nízká, neboť dvě třetiny Evropanů se domnívají, že případy korupce na vysoké úrovni nejsou dostatečně stíhány, více než polovina považuje vládní opatření za neúčinná a téměř polovina pochybuje o nestranném uplatňování protikorupčních opatření; poukazuje na významné nedostatky v mechanismech podávání zpráv a informování veřejnosti; domnívá se, že tato situace představuje pro EU jasnou výzvu, aby svou práci na předcházení korupci a boji proti ní zintenzivnila;
38. je hluboce znepokojen případy korupce, které se objevily v orgánech EU, a zdůrazňuje, že podle zásad právního státu nesmí veřejní činitelé jednat svévolně ani zneužívat svého postavení k osobnímu

prospěchu; vyzývá orgány EU, aby plně uplatňovaly zásady řádné správy věcí veřejných, včetně zásady transparentnosti, odpovědnosti a integrity;

39. zdůrazňuje, že všechny členské státy EU jsou hodnoceny skupinou GRECO, zatímco samotné orgány EU nikoli, a že k odstranění této asymetrie, která omezuje soudržnost v rámci integrity EU, je nutné, aby EU byla plnohodnotným členem skupiny GRECO, tedy nikoli pouze pozorovatelem, jak je tomu nyní; zdůrazňuje, že od Komise nelze rozumně očekávat, že bude v otázkách bezúhonnosti a boje proti korupci hodnotit sama sebe, a že pro zajištění důvěryhodnosti, transparentnosti a důvěry veřejnosti je nezbytné obrátit se na uznávaný a nezávislý externí kontrolní orgán; zdůrazňuje, že je důležité vyslat jasný politický signál, že orgány EU podléhají stejné úrovni kontroly a standardů jako vnitrostátní orgány; připomíná, že členství EU ve skupině GRECO by posílilo sladění pravidel, zajistilo metodickou soudržnost, zlepšilo transparentnost, odpovědnost a účinnost při správě finančních prostředků EU, legislativním procesu a práci orgánů EU a zároveň by posílilo spolupráci s členskými státy, kandidátskými zeměmi a sousedními zeměmi v boji proti korupci;
40. vyzývá Komisi, aby jednání o plném členství EU ve skupině GRECO urychleně završila; poznamenává, že přistoupení EU může proběhnout dvěma právními cestami, a to buď přímou žádostí o přistoupení k dohodě GRECO, nebo jednodušeji, prostřednictvím přistoupení k jedné nebo oběma protikorupčním úmluvám Rady Evropy (ETS č. 173 a/nebo 174), což by automaticky znamenalo členství v GRECO; proto vyzývá Komisi, aby neprodleně zvolila co nejúčinnější právní cestu k plnému členství ve skupině GRECO a zajistila, aby se výroční zpráva o právním státu týkala také orgánů EU;
41. vyzývá členské státy, aby všechna doporučení, která skupina Rady Evropy GRECO přijala, zavedly v plné míře v praxi;
42. vyzývá členské státy, aby zveřejnily, přijaly, aktualizovaly, monitorovaly, prováděly a revidovaly svou národní strategii prevence a boje proti korupci, v níž stanoví cíle, priority a odpovídající opatření a prostředky k dosažení těchto cílů, aby bylo zajištěno, že opatření proti korupci budou začleněna do všech příslušných politik;
43. uznává klíčovou úlohu Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) při ochraně právního státu a boji proti korupci v Unii, jakož i při zajišťování efektivní ochrany finančních zájmů Unie před trestnou činností; vyzývá Komisi, aby ve svých nadcházejících zprávách pečlivě sledovala úroveň zapojení spolupracujících členských států s úřadem EPPO a aby v případě nedostatečné spolupráce plně využila svých nástrojů; podporuje posílení monitorovacích, koordinačních a operativních pravomocí úřadu EPPO s cílem posílit

jeho schopnost vyšetřovat a stíhat korupci v členských státech; vyzývá Komisi, aby urychlila revizi nařízení o úřadu EPPO s cílem posílit operativní spolupráci a podporu analýzy údajů mezi úřadem EPPO a Europol; naléhavě vyzývá všechny členské státy, které tak dosud neučinily, aby se připojily ke státům spolupracujícím s úřadem EPPO, a zefektivnily tak boj proti korupci, zejména ve spojitosti s ochranou finančních prostředků EU;

44. vyzývá členské státy, kandidátské země a potenciální kandidátské země, jakož i orgány, instituce a jiné subjekty EU, aby zavedly nebo posílily preventivní opatření proti korupci, jako jsou specializované a nezávislé protikorupční instituce, mechanismy transparentního řízení finančních prostředků EU, posíleného nebo řádného prosazování požadavků na transparentnost při rozhodování, včetně zavedení rejstříků lobbistů a povinnosti podávat zprávy o politickém financování, a aby zajistily vysokou úroveň transparentnosti v příslušných oblastech politiky EU, používání kodexů chování veřejných činitelů, podávání povinných majetkových přiznání a jejich ověřování, systémy včasného varování a jasná pravidla týkající se střetu zájmů a praktik otáčivých dveří;
45. vyzývá všechny orgány, instituce a jiné subjekty EU, aby posílily svá protikorupční opatření týkající se zveřejňování a řešení střetů zájmů, otevřeného přístupu k informacím, pravidel jejich interakce se soukromým sektorem;
46. vyzývá orgány, instituce a jiné subjekty EU, jako je Europol, Eurojust, Evropský účetní dvůr, Evropský úřad pro ochranu osobních údajů a Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), aby zlepšily spolupráci, zejména prostřednictvím revize a posílení struktury EU pro boj proti podvodům, a aby mimo jiné zajistily, že úřad OLAF bude disponovat adekvátními zdroji, v zájmu účinnějšího odhalování, prevence a stíhání porušování zásad právního státu, pokud má přímý nebo nepřímý dopad na finanční zájmy Unie;
47. vyzývá k posílení preventivních opatření proti praktikám vytvářejícím efekt otáčivých dveří v soudních systémech, zejména pak v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích, s cílem zabránit soudcům a státním zástupcům v přijímání vládních a politických funkcí, které by mohly vést ke střetu zájmů a poškodit integritu a nestrannost soudního systému;
48. vyjadřuje hluboké znepokojení nad situací v některých členských státech, kde byly specializované protikorupční orgány zrušeny, začleněny do méně nezávislých struktur nebo jejich pravomoci byly přerozděleny způsobem, který snižuje jejich nezávislost nebo umožňuje využití pravomocí státního zastupitelství nebo policie k politickým účelům; konstatuje, že tento vývoj vedl k prudkému poklesu úsilí ve vyšetřování a stíhání případů korupce, včetně případů na vysoké úrovni, a oslabuje účinnost vnitrostátních

protikorupčních rámců, což dokládají i nedávné odborné analýzy; poukazuje na to, že státní zastupitelství je klíčovým prvkem schopnosti členského státu bojovat proti trestné činnosti a korupci; vyjadřuje politování nad jakýmkoli vládním nebo politickým vměšováním do vyšetřování trestných činů, včetně korupce a souvisejících trestných činů;

49. vyzývá členské státy, aby zaručily nezávislost, nestrannost a specializaci disciplinárních komisí, státních zastupitelství, protikorupčních agentur a soudnictví a odpovídající zdroje pro tyto subjekty v souladu s doporučeními Úmluvy OSN proti korupci (UNCAC) a skupiny GRECO;
50. vítá novou směrnici o boji proti korupci, která aktualizuje a posiluje právní rámec EU v souladu s úmluvou UNCAC; oceňuje zejména harmonizaci definice základních korupčních trestných činů na úrovni EU, včetně úplatkářství ve veřejném a soukromém sektoru, zpronevěry, obchodování s vlivem, maření výkonu spravedlnosti, nezákonného obohacování, zatajování skutečností a závažného zneužití veřejné funkce; připomíná, že do oblasti působnosti této směrnice, která tvoří nedílnou součást právního rámce pro boj proti korupci a transparentnost, spadá zneužití funkce a podobné trestné činy, jež jsou v rozporu s mezinárodními úmluvami o boji proti korupci; vítá zpřísnění trestních sankcí pro fyzické i právnické osoby, včetně trestů odnětí svobody v délce nejméně tří až pěti let, zákazu výkonu veřejných funkcí a vyloučení z přístupu k veřejným prostředkům, jakož i pokut pro podniky v závislosti na jejich obratu; konstatuje, že došlo k posílení pravidel o soudní příslušnosti, která nyní členskými státy umožňují stíhat některé trestné činy spáchané v zahraničí; vítá rozšíření preventivního rámce, který nyní zahrnuje povinnost zřídit specializované protikorupční orgány nebo organizační jednotky, provádět pravidelné hodnocení rizik a zajistit ochranu oznamovatelů a spolupracujících osob; zdůrazňuje, že směrnice o boji proti korupci upozorňuje na to, že i při plném dodržování všech příslušných pravidel vnitrostátních ústav, ústavních zásad a zákonů by nepatřičná ochrana jednotlivců, zejména osob zastávajících veřejnou funkci, před odpovědností za trestné činy korupce mohla oslabit důvěru veřejnosti způsobem, který je s cíli této směrnice neslučitelný; dále zdůrazňuje, že členské státy by měly mít systém pro zaznamenávání a poskytování anonymizovaných statistických údajů o počtu omilostňujících rozhodnutí v případě odsouzení v souvislosti s články 7, 8, 9 a 10 této směrnice; apeluje na členské státy, aby směrnici o boji proti korupci urychleně a v plné míře provedly;
51. zdůrazňuje, že právní stát vyžaduje, aby veřejní činitelé na úrovni orgánů EU i členských států jednali transparentně a ve veřejném zájmu a nedopouštěli se zneužívání moci a svévolného rozhodování; vyzývá členské státy, kandidátské a potenciální kandidátské země, aby podporovaly kulturu bezúhonnosti prostřednictvím pravidelného

protikorupčního vzdělávání veřejných činitelů, orgánů činných v trestním řízení a soudců a aktivního zapojování občanské společnosti;

52. zdůrazňuje, že svoboda informací a přístup k informacím veřejného zájmu je základním právem a nezbytnou součástí transparentnosti, demokratické odpovědnosti a boje proti korupci; konstatuje, že zpráva Komise o právním státu se touto oblastí systematicky zabývá, přičemž pozornost věnuje i neoprávněným restrikcím, průtahům nebo překážkám v přístupu k veřejným informacím; vyzývá členské státy, aby zaručily včasný, účinný a nediskriminační přístup k informacím v držení veřejných orgánů a aby se zdržely legislativních nebo správních opatření, která omezují transparentnost nebo brání veřejné kontrole, pokud jsou v rozporu s Listinou základních práv Evropské unie;
53. vyjadřuje znepokojení nad tím, že nedávné reformy trestního práva, které zkrátily sankce a promlčecí lhůty za protikorupční trestné činy, vedly k zastavení stovek případů souvisejících s korupcí, včetně těch, které se týkaly závažných trestných činů, což oslabilo odrazující účinek, podpořilo atmosféru beztrestnosti a narušilo důvěru ve veřejné instituce;
54. konstatuje, že koncentrace vlivu výkonné moci na státní zástupce v kombinaci s legislativními reformami, jež umožňují uzavření případů korupce nebo oslabení trestů, odráží v Maďarsku vzorec systémového zhoršování, které dříve zjistil Parlament v souvislosti s řízeními podle článku 7 Smlouvy o EU;
55. naléhavě žádá členské státy a kandidátské i potenciální kandidátské země, aby zajišťovaly rychlé, důkladné a nestranné vyšetřování případů korupce, přičemž zvláštní prioritu by měly mít případy týkající se vysoce postavených úředníků, s cílem chránit právní stát, neztrácet důvěru veřejnosti a zajistit odpovědnost na všech úrovních státní správy; dále vyzývá všechny členské státy, aby takové případy po přiměřenou dobu nadále sledovaly, aby mezi občany nevznikl pocit beztrestnosti;
56. vyzývá členské státy, aby sladily své právní předpisy týkající se trestní odpovědnosti vysoce postavených úředníků, jak je definována ve směrnici o boji proti korupci, a aby omezily právní i procesní překážky, které brání soudním orgánům v rychlém posuzování příslušných případů;
57. vyzývá Komisi, aby systematicky informovala o výsledcích vyšetřování, obžalob a pravomocných odsouzení v případech korupce na vysoké úrovni v každém členském státě a rozlišovala mezi nimi; dále vyzývá Komisi, aby situace přetrvávající beztrestnosti označila za strukturální slabiny se značným dopadem na ochranu rozpočtu EU a aby tato zjištění zahrnula do protikorupční kapitoly zprávy

o právním státu;

58. uznává klíčovou úlohu oznamovatelů při odhalování korupce a podpoře transparentnosti ve veřejném i soukromém sektoru; zdůrazňuje, že je třeba zajistit účinnou ochranu oznamovatelů před odvetnými opatřeními a šikanou; vyzývá k dalšímu posílení nezávislých a autonomních orgánů pro ochranu oznamovatelů a k jejich začlenění do širších vnitrostátních protikorupčních rámců; naléhavě vyzývá členské státy a kandidátské země, aby chránily a dále posilovaly ochranu oznamovatelů a novinářů, kteří informují o korupci nebo špatném hospodaření s finančními prostředky EU, a to tak, že zajistí důvěrné kanály pro oznamování, účinné opravné prostředky proti odvetným opatřením a ochranu investigativní žurnalistiky a svobody projevu; žádá, aby byly u trestných činů spáchaných proti novinářům, pokud jsou tyto činy motivovány jejich profesní činností nebo s ní souvisejí, zavedeny do trestního práva zvláštní přitěžující okolnosti;

Ochrana novinářů a pluralita a svoboda sdělovacích prostředků

59. konstatuje, že vražda investigativního novináře představuje přímý útok na právní stát, neboť nejen podřívá schopnost občanů a institucí povolávat ty, kdo jsou u moci, k odpovědnosti, ale také představuje jednu z nejkrajnějších podob cenzury, která přímo ohrožuje svobodu projevu a fungování demokratických institucí; zdůrazňuje, že výhrůžky novinářům, jejich obtěžování a kampaně proti nim, včetně těch, které jsou politicky motivované, mají na investigativní zpravodajství odrazující účinek a musí být podnětem k rychlému, důkladnému, nezávislému a účinnému vyšetřování;
60. důrazně odsuzuje sledování novinářů, zejména prostřednictvím špionážního softwaru, včetně případu Paragon Graphite, a útoky na novináře a aktéry občanské společnosti v několika členských státech, což představuje porušení svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků a podkopává zásady demokracie; zdůrazňuje, že je důležité novináře a důvěrnost jejich komunikace před jakoukoli formou nezákonného nebo svévolného sledování chránit; vítá úsilí zaměřené na posílení záruk proti těmto praktikám; zdůrazňuje, že je třeba posílit stávající záruky, včetně soudního přezkumu, posouzení nezbytnosti a přiměřenosti a účinných mechanismů nápravy, a prosazování práva EU;
61. je i nadále znepokojen omezenými kroky, které Komise podnikla v návaznosti na doporučení vyšetřovacího výboru Parlamentu pro používání špionážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špionážního softwaru, a domnívá se, že úplné a včasné provedení těchto doporučení by výrazně posílilo schopnost EU předcházet zneužívání a dodržovat základní práva; vyzývá Komisi, aby o stavu provádění těchto doporučení pravidelně Parlament informovala, zejména jeho Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní

věci (LIBE); vyzývá Komisi, aby se ve své budoucí zprávě o právním státu zabývala používáním špiónážního softwaru proti novinářům, neboť to má přímý dopad na svobodu sdělovacích prostředků, pluralitu sdělovacích prostředků a bezpečnost novinářů; uznává, že v návaznosti na obavy vyjádřené na úrovni EU provedly některé členské státy reformy zaměřené na zlepšení dohledu, transparentnosti a odpovědnosti při používání sledovacích technologií;

62. se znepokojením bere na vědomí používání sledovacích technologií, které stále více narušují soukromí, včetně nástrojů založených na umělé inteligenci, zejména pokud jejich nasazení může nepřiměřeně zasahovat do základních práv, jako je soukromí, svoboda shromažďování či svoboda sdělovacích prostředků; zdůrazňuje, že sledovací technologie založené na umělé inteligenci, včetně biometrických systémů, jako je rozpoznávání obličeje, představují pro dodržování základních práv vysoké riziko, a že pokud jsou používány, musí podléhat předchozímu soudnímu povolení a transparentnímu dohledu; vyzývá Komisi, aby posoudila, zda vnitrostátní postupy, jež zahrnují biometrické sledování nebo rozsáhlé shromažďování údajů, nepředstavují systémová rizika pro právní stát;
63. vyjadřuje hluboké znepokojení nad stále více zdokumentovanými obviněními z nezákonného sledování a špiónáže, jež cílí na orgány EU; zdůrazňuje, že pokud by se tyto praktiky potvrdily, představovaly by vážné ohrožení právního státu, dělby moci, demokratického dohledu a integrity rozhodovacích procesů v EU;
64. připomíná, že nasazení špiónážního softwaru představuje vzhledem ke své vysoce rušivé povaze závažný zásah do základních práv, podkopává vzájemnou důvěru mezi členskými státy a může narušovat fungování jednotného trhu a politik EU; v zájmu zajištění odpovědnosti vyzývá k plné transparentnosti, účinné a nezávislé kontrole těchto praktik a ke konkrétním nápravným opatřením, a to i na úrovni EU; opakuje, že sledování musí být prováděno v souladu se zákonem, musí sloužit legitimnímu cíli a být nezbytně nutné a přiměřené a musí podléhat spolehlivým zárukám; zdůrazňuje, že jakékoli zneužití nástrojů dohledu, které jsou řádně zavedeny na základě řádného procesu, musí mít hmatatelné důsledky v rámci právních a rozpočtových nástrojů EU;
65. je nadále hluboce znepokojen tím, že vlastnictví sdělovacích prostředků, ať už veřejných, nebo soukromých, je v mnoha členských státech a kandidátských i potenciálních kandidátských zemích stále vysoce koncentrované, což představuje riziko pro informační a názorovou pluralitu; vyjadřuje znepokojení nad tím, že roste politické vměšování do správy, řízení a personálního obsazení veřejnoprávních sdělovacích prostředků, což oslabuje jejich nezávislost; upozorňuje na význam nezávislých a dobře financovaných veřejnoprávních sdělovacích prostředků pro

demokracii; vyzývá členské státy a kandidátské a potenciální kandidátské země, aby přijaly legislativní rámce, jež zabrání horizontální koncentraci, zajistí transparentnost vlastnictví a řízení, a to i prostřednictvím veřejných registrů vlastnictví, zaručí transparentní přidělování veřejných prostředků a zavedou nezávislé mechanismy dohledu a dodržování předpisů s cílem chránit redakční a novinářskou nezávislost a úlohu sdělovacích prostředků jako „strážců veřejných zájmů“;

66. odsuzuje veškeré nepatřičné politické zásahy do řízení veřejných sdělovacích prostředků a se znepokojením bere na vědomí strukturální reformy v některých členských státech, které zvyšují politický vliv na postupy jmenování a odvolávání, a využívání státem kontrolované reklamy, politicky ovlivňovaných regulačních orgánů a konsolidace sdělovacích prostředků do provládních konglomerátů, což dohromady narušuje pluralitu sdělovacích prostředků a omezuje přístup k nezávislým informacím; vyzývá členské státy, aby zajistily transparentní, otevřené, účinné a nediskriminační postupy jmenování řídicích orgánů na základě předem stanovených objektivních a přiměřených kritérií v souladu s článkem 5 evropského aktu o svobodě médií (EMFA), a naléhavě vyzývá Komisi, aby důkladně sledovala vnitrostátní reformy, které mohou narušit pluralitu sdělovacích prostředků a nezávislost veřejnoprávních sdělovacích prostředků; zdůrazňuje, že nezávislé a důvěryhodné sdělovací prostředky, včetně veřejnoprávních sdělovacích prostředků nepodléhajících politické kontrole, jsou pro demokratickou odpovědnost nezbytné, neboť umožňují občanům kontrolovat ty, kteří jsou u moci, a odhalovat korupci a zneužívání funkcí;
67. připomíná, že online platformy, jako jsou Instagram, TikTok či X, jsou předními zdroji zpráv, zejména pro mladší publikum; vyjadřuje znepokojení nad tím, že doporučovací systémy mohou zesilovat polarizující obsah a vytvářet informační „komnaty ozvěny“, což pro demokratickou diskusi a pluralitu sdělovacích prostředků představuje vážné riziko; vyzývá Komisi, aby zajistila účinné prosazování aktu o digitálních službách⁶⁶, zejména pokud jde o povinnosti platforem zmírňovat systémová rizika pro pluralitu sdělovacích prostředků a občanský diskurz;
68. vítá iniciativy na podporu svobodných, nezávislých a pluralitních sdělovacích prostředků, jako je evropský akt o svobodě médií; lituje však, že ve většině členských států není tento akt ještě zdaleka účinně prováděn; vyzývá členské státy, aby okamžitě splnily své povinnosti a zajistily jeho rychlé a úplné provedení, včetně transparentnosti při přidělování státní reklamy online i offline

⁶⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

a ochrany plurality a redakční nezávislosti sdělovacích prostředků; vyzývá Komisi, aby při provádění evropského aktu o svobodě médií ve vnitrostátním právu poskytovala členským státům podporu, aby provádění aktu sledovala a v případě nesplnění povinností zvážila zahájení řízení o nesplnění povinnosti; vyzývá Komisi, aby při uplatňování evropského aktu o svobodě médií členským státům aktivně pomáhala, a to v případě potřeby i přijetím výkladových pokynů, a aby pečlivě sledovala jeho účinné prosazování, zejména v členských státech, v nichž nezávislé zdroje vyjádřily ohledně svobody sdělovacích prostředků obavy; zdůrazňuje, že vzhledem k přímé použitelnosti nařízení jsou novináři a zúčastněné strany již oprávněni dovolávat se tohoto aktu u vnitrostátních soudů a soudů EU;

69. vyzývá členské státy a kandidátské země, aby v souladu s doporučeními Komise (EU) 2021/1534⁶⁷ a (EU) 2022/758⁶⁸ zajistily ochranu novinářů a dalších pracovníků sdělovacích prostředků v EU; zdůrazňuje, že ochrana novinářů musí zahrnovat nejen účinná opatření týkající se fyzické bezpečnosti, ale i záruky proti online hrozbám, obtěžování a digitálním útokům a přístup k informacím bez zbytečných překážek;
70. odsuzuje nenávistné projevy online i offline, a to i v hlavních sdělovacích prostředcích, na sociálních médiích a ve veřejném prostoru, neboť představují vážnou hrozbu pro demokracii a právní stát; vyzývá k důslednějšímu prosazování předpisů v oblasti sdělovacích prostředků s cílem chránit rozmanité a inkluzivní mediální prostředí; zdůrazňuje, že veřejné osobnosti musí jít při zajišťování diskuse založené na vzájemné úctě příkladem; připomíná, že svoboda projevu je základním právem a neměla by být neodůvodněně omezována; zdůrazňuje, že svoboda projevu nesmí být využívána k ospravedlňování nenávistných verbálních projevů nebo trestných činů z nenávisti; vyzývá členské státy, aby zrušily nebo změnily právní předpisy, které nejsou v souladu s evropskými a mezinárodními normami týkajícími se svobody projevu a veřejné diskuse;
71. připomíná, že svoboda projevu je základním kamenem demokratické společnosti a nezbytným prvkem právního státu; se znepokojením konstatuje nárůst administrativních i trestních opatření namířených

⁶⁷ Doporučení Komise (EU) 2021/1534 ze dne 16. září 2021 o zajištění ochrany, bezpečnosti a posílení postavení novinářů a dalších pracovníků sdělovacích prostředků v Evropské unii (Úř. věst. L 331, 20.9.2021, s. 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1534/oj>).

⁶⁸ Doporučení Komise (EU) 2022/758 ze dne 27. dubna 2022 o ochraně novinářů a obránců lidských práv, kteří se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategické žaloby proti účasti veřejnosti“) (Úř. věst. L 138, 17.5.2022, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj>).

proti akademikům, novinářům a obráncům lidských práv;

72. vyzývá členské státy, aby plně a včas provedly směrnici proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti⁶⁹ a doporučení Komise (EU) 2022/758; naléhavě vyzývá členské státy, aby šly nad rámec minimálního provedení a v zájmu ochrany novinářů a dalších cílů před zastrahováním, pomluvou nebo omezením výkonu jejich povolání přijaly proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti komplexní vnitrostátní opatření;
73. doporučuje, aby členské státy při provádění této směrnice rozšířily její uplatňování i na vnitrostátní případy, neboť k většině strategických žalob proti účasti veřejnosti dochází na vnitrostátní úrovni; vybízí k přijetí mechanismů zamítnutí v rané fázi, účinných pravidel pro přesouvání nákladů, odrazujících sankcí proti zneužívajícím stranám sporu a důrazných podpůrných opatření pro dotčené novináře a další cíle;
74. vyzývá Komisi, aby urychleně zvážila návrhy nebo doplňkové nástroje pro účely řešení strategických žalob proti účasti veřejnosti, na něž se stávající rámec EU nevztahuje, a aby prozkoumala změny rozšiřující oblast působnosti směrnice nad rámec přeshraničních případů, a zajistila tak vysokou a jednotnou úroveň ochrany v celé EU;
75. vybízí Komisi, aby posoudila, zda jsou sankce EU v boji proti dezinformacím v souladu s požadavkem přiměřenosti podle práva EU a s článkem 11 Listiny, a zároveň aby plně uznala jako legitimní cíl přijetí politik k řešení dezinformací a manipulace s informacemi; domnívá se, že právo být vyslechnut a přiměřené právní záruky musí být zaručeny dříve, než taková opatření uplatní Rada, zejména pokud hrozí, že budou ohrožena práva občanů EU, zejména novinářů;
76. vybízí členské státy, aby zajistily, aby se mohly do sdělovacích prostředků účinně zapojovat menšiny a měly k nim přístup, a dále aby zajistily, aby audiovizuální mediální služby neobsahovaly podněcování k násilí či nenávisti vůči menšinám;
77. vyzývá členské státy, aby vytvořily rámce, které lidem zaručí svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace, a aby zajistily, aby mohli národní koordinátoři podle nařízení o digitálních službách plně plnit svou úlohu při usnadňování výměny informací a spolupráce na úrovni EU; zdůrazňuje význam včasného a účinného provádění aktu o digitálních službách pro zajištění bezpečného, transparentního a odpovědného online prostředí; vyzývá členské státy, aby zajistily,

⁶⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1069 ze dne 11. dubna 2024 o ochraně osob zapojených do účasti veřejnosti před zjevně neopodstatněnými žalobními návrhy nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategická soudní řízení proti účasti veřejnosti“) (Úř. věst. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj>).

aby provedení směrnice (EU) 2016/343 o presumpci nevinny plně respektovalo svobodu projevu a informací zaručenou článkem 10 Evropské úmluvy o lidských právech a článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie a nezavádělo omezení pro oznamování záležitostí veřejného zájmu;

78. připomíná, že je důležité monitorovat velké online platformy a prosazovat nařízení o digitálních službách, včetně vyšetřování algoritmické manipulace, šíření nenávistných verbálních projevů, politické propagandy nebo nedostatečného dohledu; zdůrazňuje význam transparentnosti algoritmů platform, nezávislých auditů a mechanismů ověřování faktů pro boj proti dezinformacím a zdůrazňuje, že tato opatření by měl doplňovat zaručený přístup k informacím a podpora mediální gramotnosti všech občanů;
79. zdůrazňuje, že rozsáhlé dezinformace a manipulace s informacemi, které ještě více umocňují vyspělé systémy umělé inteligence, představují vážné riziko pro právní stát a demokratické procesy; vyzývá Komisi a členské státy, aby plně prosazovaly akt o digitálních službách a akt o umělé inteligenci⁷⁰ s cílem zajistit transparentnost, odpovědnost a účinné zmírňování systémových rizik pro právní stát způsobených umělou inteligencí, zejména v souvislosti s volbami;

Prostor pro občanskou společnost

80. zdůrazňuje klíčovou úlohu, kterou při prosazování a obhajování demokracie, rovnosti, právního státu a základních práv a při zajišťování odpovědnosti státních i soukromých subjektů prostřednictvím své kontrolní úlohy hraje silná a neomezovaná občanská společnost, včetně občanských a komunitních organizací, odborů, skupin aktivistů, obránců lidských práv a nevládních organizací, a nezávislé orgány a veřejní ochránci práv; připomíná v této souvislosti, že Komise uznává, že v některých členských státech přetrvávají při vytváření prostředí příznivého pro činnost subjektů občanské společnosti překážky, a že jsou pro tyto subjekty zapotřebí další opatření, jako jsou specializované mechanismy odborné přípravy, zvyšování povědomí a ochrany; naléhavě vyzývá Komisi, aby zvýšila úsilí o posílení ochrany všech těchto aktérů a zaručila podmínky nezbytné pro účinné provádění jejich činnosti; připomíná, že je pro ně třeba vytvořit bezpečné, podpůrné a příznivé prostředí; podporuje občanskou angažovanost a účast na demokratických procesech;

⁷⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci) (Úř. věst. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

81. uznává úlohu občanské společnosti a nevládních organizací při ochraně menšin a boji proti diskriminaci a vyzývá ke spravedlivému a rovnému přístupu k podpoře;
82. připomíná význam rozsáhlých konzultací při vypracovávání zprávy o právním státu; vyzývá Komisi, aby upřednostňovala návštěvy na místě v členských státech, neboť ty umožňují komplexnější a kontextuálnější posouzení situace;
83. zdůrazňuje význam živého občanského prostoru a práva na pokojné shromažďování a svobodu sdružování v celé EU a upozorňuje, že tato práva chráněná mezinárodním právem a Listinou mají zásadní význam pro demokracii a prosazování odpovědnosti vlády; konstatuje, že tyto svobody vyžadují v některých členských státech další posílení; vyzývá členské státy, aby zajistily ochranu svobody shromažďování pro všechny a zaručily bezpečné, příznivé a právně jisté prostředí pro její uplatňování v souladu s právem EU a evropskými i mezinárodními normami v oblasti lidských práv; se znepokojením bere na vědomí, že v několika členských státech přibývají omezení, jež ovlivňují občanský prostor, včetně nadměrné administrativní zátěže, očerňujících kampaní a omezování přístupu ke zdrojům, což má odrazující účinek a oslabuje kontrolní úlohu občanské společnosti;
84. vyjadřuje hluboké znepokojení nad opakovaným omezováním svobody shromažďování; upozorňuje na kritiku Rady Evropy, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Organizace spojených národů a organizací občanské společnosti týkající se některých zákonů, včetně příslušných právních předpisů v oblasti bezpečnosti, které nesplňují požadavek proporcionality, což může oslabovat právní záruky a být v rozporu s mezinárodními závazky v oblasti lidských práv; vyzývá členské státy, aby se zdržely přijímání právních předpisů a postupů, které preventivně omezují právo na pokojné shromažďování, včetně ukládání sankcí účastníkům pokojných demonstrací bez soudního dohledu; připomíná členským státům, že právní předpisy a postupy týkající se shromažďování a protestů musí být vždy v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv, a to i prostřednictvím odpovídající odborné přípravy pracovníků donucovacích orgánů v oblasti lidských práv a zvládání davu; vybízí členské státy, aby zavedly vhodné postupy či mechanismy pro zaznamenávání kontrol totožnosti, a vyzývá členské státy, aby v zájmu zvýšení transparentnosti a odpovědnosti donucovacích orgánů zveřejňovaly údaje o zraněních a úmrtích při protestech;
85. bere na vědomí strategii EU pro občanskou společnost a opatření k posílení ochrany, účasti a udržitelného financování, včetně platformy občanské společnosti, znalostního centra pro občanský prostor a dalších nástrojů ochrany;

86. vyzývá členské státy a Komisi, aby i nadále zlepšovaly právní a regulační prostředí pro občanskou společnost a současně zajistily, aby veškerá omezení financování a činnosti sdružení byla jasně odůvodněná, přiměřená, sledovala legitimní cíle veřejného zájmu a byla plně v souladu s právem EU a evropskými i mezinárodními normami v oblasti lidských práv, včetně EÚLP;
87. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zmenšujícím se občanským prostorem a rostoucím pronásledováním organizací občanské společnosti a obránců lidských práv v EU, zejména těch, kteří se zabývají bojem proti rasismu, klimatickou spravedlností, právy LGBTIQ+ osob, právy žen, migrací, včetně humanitární pomoci a pomoci osobám v tísní na moři, či bojem proti korupci; naléhavě vyzývá Komisi, aby ve svých zprávách o právním státu situaci těchto organizací systematicky sledovala, neboť zmenšující se občanský prostor představuje strukturální problém v oblasti právního státu; vyzývá členské státy, aby zajistily účinnou ochranu obránců lidských práv, včetně mechanismů rychlé reakce na jejich ohrožení;
88. vyjadřuje znepokojení nad ústavními změnami, které narušují právní jistotu a přednost práva EU;
89. odsuzuje nadměrné a rutinní využívání zrychlených legislativních postupů v Maďarsku a na Slovensku, kdy je značná část zákonů přijímána bez odpovídající konzultace, což narušuje zásady lepší tvorby právních předpisů, transparentnosti, inkluzivnosti a demokratického dohledu;
90. vybízí členské státy, aby zajistily vyvážený rámec, jenž u všech subjektů, které se snaží ovlivňovat veřejnou politiku, podpoří odpovědnost a transparentnost a zároveň umožní občanské společnosti působit svobodně, bezpečně a účinně; je znepokojen rostoucími právními a finančními omezeními, očerňujícími kampaněmi a kriminalizací organizací občanské společnosti a obránců lidských práv, včetně neodůvodněné kriminalizace činnosti občanské společnosti; vyzývá členské státy, aby se zdržely nepřiměřeného omezování svobody shromažďování a sdružování; opakuje, že je v zájmu ochrany organizací občanské společnosti důležité plně provést směrnici proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti a doporučení Komise (EU) 2022/758; zdůrazňuje, že požadavky na podávání zpráv pro nevládní organizace musí zůstat na úrovni, která je nezbytně nutná a přiměřená konkrétním sledovaným cílům;
91. zdůrazňuje, že transparentnost a odpovědnost při využívání finančních prostředků EU jsou základními prvky právního státu; zdůrazňuje, že je zapotřebí zavést povinnosti týkající se podávání zpráv a transparentnosti, aby se zajistilo řádné vynakládání finančních prostředků EU, ale současně je třeba zabránit zbytečné zátěži pro organizace; domnívá se, že stávající právní předpisy EU

týkající se kontroly, náležitá péče a transparentnosti představují solidní základ, a zdůrazňuje, že EU by měla být i nadále připravena tento rámec přezkoumat, a pokud budou zjištěny nedostatky, posílit; vyzývá členské státy a Komisi, aby zajistily přidělování odpovídajících a udržitelných finančních zdrojů organizacím občanské společnosti a obráncům lidských práv, a to na základě jasných kritérií způsobilosti a mechanismů dohledu, které by byly plně v souladu se stávajícími pravidly transparentnosti, odpovědnosti a výdajů, zejména v souvislosti se zmenšujícím se občanským prostorem a rostoucí administrativní zátěží; v tomto ohledu se domnívá, že Komise a členské státy by měly subjektům usilujícím o prosazování základních práv, demokracie a právního státu poskytovat odpovídající a konzistentní financování, jež odpovídá jejich cílům, a zdůrazňuje, že přístup k finančním prostředkům EU musí být spravedlivý, transparentní a nediskriminační; připomíná, že rozhodnutí o financování musí vycházet z objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií v souladu se Smlouvami a finančním nařízením, jež zajistí řádné finanční řízení a ochranu finančních zájmů EU;

92. zdůrazňuje význam akademické svobody jako nedílného aspektu právního státu a naléhavě vyzývá členské státy, aby chránily univerzity před nepatřičným politickým vlivem či kontrolou nad akademickou správou a aby zajišťovaly institucionální autonomii; vybízí členské státy, aby podporovaly kulturu právního státu prostřednictvím osvětových kampaní, informačních iniciativ a opatření, jež prosazují demokratické hodnoty a zásady;

Základní práva, rovnost a nediskriminace

93. zdůrazňuje, že ochrana a podpora základních práv je základním pilířem právního státu a podle článku 2 Smlouvy o EU základní povinností všech členských států; upozorňuje, že tato práva musí být zajištěna stejně pro všechny osoby bez jakékoli diskriminace, a to prostřednictvím transparentních legislativních procesů, účinných soudních opravných prostředků a nezávislých mechanismů dohledu; vyzdvihuje, že právní stát a základní práva se vzájemně posilují a že porušení právního státu přímo oslabují uplatňování základních práv;
94. zdůrazňuje, že jakékoli omezení základních práv a svobod musí být v souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny a odsuzuje legislativní postupy, které vedou k nadměrné složitosti, právní nejistotě nebo nesrozumitelnosti pro občany;
95. připomíná, že v právní rámci členských států musí zaručovat rovnost před zákonem a právo nebýt diskriminován, mimo jiné i v soudních řízeních; vyzývá Komisi, aby v případech, kdy dochází k porušení práv a svobod, přijala rozhodná opatření; zdůrazňuje, že veškerá opatření, jež mají dopad na volný pohyb osob, práva pobytu nebo sloučení rodiny musí být v souladu s platnými právními předpisy EU

a Listinou, a to i pokud jde o zásadu zákazu diskriminace stanovenou v článku 21 Listiny;

96. připomíná, že zásadní význam pro rovné uplatňování práv má účinný přístup k sociální ochraně, přiměřenému minimálnímu příjmu a nediskriminačním veřejným službám; vyzývá Komisi, aby se zabývala tím, jak sociální vyloučení, extrémní chudoba a nedostupnost bydlení brání účinnému přístupu ke spravedlnosti a skutečnému uplatňování práv;
97. oceňuje Strategii pro rovnost LGBTIQ+ osob na období 2026–2030 jako klíčový rámec pro prosazování rovnosti a zákazu diskriminace v celé EU, zejména prostřednictvím lepšího provádění právních předpisů EU v oblasti rovnosti, ochrany a bezpečnosti LGBTIQ+ osob a aktivistů, posílení mechanismů monitorování a odpovědnosti, zvyšování informovanosti a odborné přípravy klíčových odborníků; naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila návrh závazného unijního zákazu konverzních praktik ve všech členských státech;
98. je hluboce znepokojen diskriminačními opatřeními zavedenými v některých členských státech pod záminkou boje proti tzv. „propagandě LGBTIQ“ a „genderové ideologii“; připomíná stanovisko generální advokátky ve věci C-769/22⁷¹, v němž se konstatuje, že takovéto právní předpisy, pokud nejsou objektivně, vědecky a přiměřeně odůvodněny, jsou neslučitelné s právem EU a Listinou; zdůrazňuje, že tato opatření posilují stigmatizaci, zasahují do zákazu diskriminace a svobody projevu a informací, narušují soukromý a rodinný život a porušují lidskou důstojnost a nelze je ospravedlnit důvody předloženými dotčeným členským státem; zdůrazňuje, že systematická diskriminace LGBTIQ+ osob zpochybňuje hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU a ovlivňuje fungování právního řádu EU jako celku; zdůrazňuje, že v případě, že členské státy obcházejí právo EU, zejména Listinu základních práv, musí Komise jednat rychle a rozhodně, mimo jiné prostřednictvím zrychlených řízení o nesplnění povinnosti a prozatímních opatření; odsuzuje diskriminační ústavní reformy, které mají dopad na genderovou rovnost a práva LGBTIQ+ osob;
99. vyjadřuje politování nad nedostatečným pokrokem v politikách v oblasti rovnosti a nediskriminace v některých členských státech a nad nedostatky v provádění stávajících antidiskriminačních právních předpisů EU; zdůrazňuje, že diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám vůči osobám náležejícím k několika zranitelným skupinám zůstává problémem v několika členských státech s různou mírou právního uznání a ochrany a není dostatečně řešena v rámci stávajících rámců EU pro rovnost a nediskriminaci; naléhavě žádá Radu, aby bezodkladně dosáhla

⁷¹ Stanovisko generální advokátky T. Čápeta přednesené dne 5. června 2025, ECLI:EU:C:2025:408.

dohody o horizontální antidiskriminační směrnici; vyzývá k tomu, aby EU pokračovala ve své činnosti zaměřené na boj proti diskriminaci a trestným činům z nenávisti namířeným proti LGBTIQ+ osobám, ženám, nezletilým osobám, osobám se zdravotním postižením, starším osobám, migrantům a příslušníkům menšin, a to s cílem zajistit obětem účinný přístup ke spravedlnosti a opravným prostředkům;

100. vyzývá všechny členské státy, aby v plném souladu s právem EU, Listinou a příslušnou judikaturou Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva chránily práva LGBTIQ+ osob; připomíná, že v některých členských státech stále existují právní překážky bránící přeshraničnímu uznávání partnerství nebo rodičovství osob stejného pohlaví, což porušuje zásady volného pohybu a nediskriminace; vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala, jak členské státy dodržují judikaturu Soudního dvora, zejména rozsudky ve věcech C-673/16⁷² a C-713/23⁷³, a aby v případě potřeby zahájila řízení o nesplnění povinnosti; vítá návrh Komise týkající se uznávání rodičovství a vyzývá Radu, aby jej s ohledem na zásadu nejlepšího zájmu dítěte a s cílem zajistit právní jistotu v celé EU urychleně přijala;
101. vyzývá všechny členské státy, aby v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva začaly právně uznávat partnerství osob stejného pohlaví;
102. zdůrazňuje, že neexistence dostupných postupů právního uznání genderové identity představuje porušení základních práv; vyzývá všechny členské státy, aby v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva zaručily právní uznání genderové identity založené na sebeurčení, zajistily vzájemné přeshraniční uznávání a chránily osobní údaje;
103. vyjadřuje silné znepokojení nad nárůstem všech forem náboženské nenávisti, rasismu a xenofobie i dalších forem diskriminace v celé EU; vyzývá členské státy, aby všem menšinám zajistily rovnou ochranu před zákonem;
104. vyjadřuje hluboké znepokojení nad vzestupem antisemitismu v EU a konstatuje, že mnoho židovských občanů uvádí, že se setkávají s projevy nepřátelství vůči Židům na internetu i mimo něj, což ovlivňuje jejich každodenní život a pocit bezpečí; vyzývá členské státy, aby přijaly účinná opatření k řešení a prevenci antisemitských činů a projevů;

⁷² Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 5. června 2018, Relu Adrian Coman a další v. Inspectoratul General pentru Imigrări a Ministerul Afacerilor Interne, ECLI:EU:C:2018:385.

⁷³ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. listopadu 2025, Jakub Cupriak-Trojan a Mateusz Trojan v. Wojewoda Mazowiecki, ECLI:EU:C:2025:917.

105. vyjadřuje hluboké znepokojení nad rostoucí mírou islamofobie a nenávisti vůči muslimům v EU a konstatuje, že mnoho muslimů čelí v každodenním životě rasismu, trestným činům z nenávisti, obtěžování a diskriminačním praktikám; vyzývá členské státy, aby přijaly účinná opatření k prevenci a řešení těchto činů a projevů;
106. odsuzuje trestné činy z nenávisti a nenávistné projevy na internetu i mimo něj, ať už jsou motivovány jakýmkoli důvody pro diskriminaci; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly a prováděly účinná opatření zaměřená na potírání všech forem rasismu, a to s plnou účastí občanské společnosti a s přispěním příslušných zúčastněných stran, jako je Agentura EU pro základní práva; vyzývá k posílení prevence, vyšetřování, stíhání a podpory obětí a plnému zapojení občanské společnosti a orgánů pro rovné zacházení do těchto činností; poukazuje na skutečnost, že neexistují komplexní právní předpisy EU, a vyzývá k tomu, aby byly nenávistné verbální projevy a trestné činy z nenávisti zahrnuty mezi trestné činy EU podle čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, a to i pokud jsou založeny na sexuální orientaci, genderové identitě nebo vyjádření;
107. je znepokojen nahromaděním nevyřešených záležitostí v oblasti ochrany práv příslušníků menšin, které jsou stále více přehlíženy; vyzývá členské státy k zajištění toho, aby jejich právní rámce a politiky nevedly k diskriminaci; připomíná návrh Parlamentu týkající se zahrnutí ochrany práv menšin do zprávy o právním státu a vyzývá Komisi, aby navrhla opatření EU na ochranu práv menšin a jazykových práv, mimo jiné prostřednictvím přistoupení EU k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin a Evropské chartě regionálních či menšinových jazyků;
108. zdůrazňuje všeobecnou diskriminaci, jíž čelí romské komunity, včetně protiromského smýšlení, segregace v oblasti bydlení, vzdělávání a přístupu ke službám a postupů, jejichž prostřednictvím se z romské otázky dělá otázka „bezpečnosti“; vyzývá k cíleným opatřením, silnějším mechanismům monitorování a odpovědnosti a smysluplnému zapojení romské občanské společnosti, a to i do procesů přistoupení k EU;
109. vyzývá Komisi, aby se v rámci posuzování právního státu zabývala rasovou a etnickou diskriminací, včetně profilování na základě rasového původu, mimo jiné prostřednictvím účinného vyšetřování, shromažďování a zveřejňování rozčleněných údajů v souladu se standardy základních práv a se zapojením občanské společnosti; poukazuje na to, že je důležité řešit diskriminaci z prolínajících se důvodů v komplexním rámci pro základní práva;
110. vyzývá k přijetí účinných záruk, které by zajistily bezpečný online prostor, a k boji proti nenávisti, diskriminaci a dezinformacím; zdůrazňuje, že je třeba plně a na základě přístupu založeného na právech uplatňovat nařízení o digitálních službách, nařízení

o digitálních trzích⁷⁴, akt o umělé inteligenci, směrnici o strategických soudních řízeních proti účasti veřejnosti a evropského aktu o svobodě médií;

111. upozorňuje na to, že nedostatečný pokrok v oblasti komunitních služeb pro osoby se zdravotním postižením vyvolává vážné obavy ohledně dodržování povinností v oblasti základních práv;
112. připomíná, že členské státy mají povinnost dodržovat unijní a mezinárodní právo v oblasti migrace a azylu na pevnině i na moři; vyzývá Komisi a členské státy k zajištění toho, aby migrační a azylové politiky, včetně Paktu o migraci a azylu, byly prováděny v plném souladu s Listinou, zásadou nenavracení a zásadou sdílení odpovědnosti s cílem zaručit dodržování práv osob na azyl a mezinárodní ochranu;
113. vyzývá členské státy, aby migrační a azylovou politiku prováděly v plném souladu se Smlouvami, Listinou a platným mezinárodním právem; zdůrazňuje, že všechny osoby na území EU mají právo na to, aby byla respektována jejich lidská důstojnost, nesmí být vystaveny nelidskému nebo ponižujícímu zacházení a jsou si před zákonem rovny bez diskriminace na jakémkoli základě, a to i pokud jde o státní příslušnost nebo migrační status;
114. domnívá se, že zjištění Agentury EU pro základní práva a judikatura Soudního dvora poskytují spolehlivý základ pro výklad článku 2 Smlouvy o EU a rozsahu práv zakotvených v Listině;
115. vítá rozhodnutí Komise zachovat svůj návrh směrnice o rovném zacházení⁷⁵ a naléhavě vyzývá Radu, aby jej neprodleně finalizovala a přijala, a konstatuje, že tato směrnice je nezbytná pro odstranění stávajících mezer v ochraně proti diskriminaci v EU;
116. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly účinná opatření proti genderově podmíněnému násilí, na internetu i mimo něj, mimo jiné k jeho zařazení na seznam „trestných činů EU“; naléhavě vyzývá k předložení legislativního návrhu EU týkajícího se boje proti znásilnění definovanému absencí souhlasu, plnému provádění předpisů EU týkajících se násilí páchaného na ženách a ratifikaci Istanbulské úmluvy všemi členskými státy; vyjadřuje znepokojení nad antigenderovými hnutími a dezinformacemi, které podřývají

⁷⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1925 ze dne 14. září 2022 o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví a o změně směrnic (EU) 2019/1937 a (EU) 2020/1828 (nařízení o digitálních trzích) (Úř. věst. L 265, 12.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj>).

⁷⁵ Návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci (COM(2008)0426).

genderovou rovnost;

117. připomíná svůj požadavek, aby v Listině základních práv Evropské unie byl zakotven přístup k bezpečnému a legálnímu přerušení těhotenství; zdůrazňuje, že sexuální a reprodukční zdraví a související práva jsou nedílnou součástí rovnosti a boje proti genderově podmíněnému násilí;

Právní stát a rozpočet EU

118. je znepokojen zprávami organizací občanské společnosti, které uvádějí, že několik případů porušení zásad právního státu a základních práv mohlo být v některých členských státech spojeno s využíváním finančních prostředků EU; vyzývá Komisi, aby důkladně prošetřila, zda v rámci programů nebo projektů financovaných EU k takovým porušením dochází, a pokud bude takové porušení zjištěno, aby považovala příslušné základní podmínky a milníky Nástroje pro oživení a odolnost za nesplněné; dále vyzývá Komisi, aby do své výroční zprávy o právním státu zahrnula doporučení k řešení těchto porušení a aby v případě přetrvávajících nedostatků pozastavila další platby do doby, než budou zjištěné nedostatky odstraněny;
119. vybízí Komisi a členské státy, aby posílily nezávislá monitorovací opatření pro akce financované EU, mimo jiné prostřednictvím posouzení dopadu na právní předpisy a základní práva a nezávislých hodnocení za účasti občanské společnosti, a současně chránily účinný přístup ke spravedlnosti s cílem zajistit soulad s právem EU a Listinou; vybízí k tomu, aby na podporu tohoto monitorování byly přiděleny odpovídající zdroje;
120. zdůrazňuje, že ochrana právního státu je nezbytná pro ochranu finančních zájmů Unie; zdůrazňuje, že nezávislé soudní systémy, účinné protikorupční rámce a transparentní správní postupy mají zásadní význam pro zajištění toho, aby finanční prostředky EU byly spravovány, přidělovány a vynakládány v souladu se zásadami řádného finančního řízení; vyzývá k řádnému financování orgánů, jako jsou úřad EPPO a úřad OLAF, s cílem zajistit jejich schopnost pachatele trestných činů poškozujících finanční zájmy Unie vyšetřovat, stíhat a postavit před soud, a to s ohledem na dopad, který mají tyto činy na právní stát;
121. zdůrazňuje, že je třeba posílit součinnost mezi různými nástroji v oblasti právního státu a jejich vazbu na rozpočet EU a upevnit spojitost mezi doporučeními uvedenými ve výroční zprávě o právním státu, která řeší nejdéle přetrvávající porušení, a rozpočtovými nástroji; vyjadřuje politování nad tím, že ve zprávě o právním státu za rok 2025, zejména v jejích doporučeních, chybí podrobné informace o tom, jak je tato vazba vytvářena;
122. trvá na tom, že opatření požadovaná pro uvolnění finančních

prostředků EU, jak jsou definována v příslušných rozhodnutích přijatých podle nařízení o společných ustanoveních, nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost⁷⁶ a nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu, musejí být posuzována společně jako součást stejného uceleného a soudržného souboru nástrojů a že v případě přetrvávajících nedostatků by neměly být prováděny žádné platby; trvá na tom, že je také třeba zohlednit a řešit jakékoli zhoršení situace, aby se zabránilo výskytu podobných situací nebo dalšímu zhoršování situace v budoucnosti; vyzývá Komisi, aby zajistila, že takováto posouzení budou vždy nestranná, nebudou účelově využívána a budou se zakládat výhradně na dodržování norem v oblasti právního státu; připomíná, že jakýkoli návrh na zrušení rozpočtových opatření by měl být založen na spolehlivých, komplexních a aktuálních informacích v souladu se stanoviskem generální advokátky ve věci C-225/24⁷⁷, které zdůraznilo, že každá podmínka pro vyplacení prostředků by měla být zveřejněna, aby tak byla zajištěna transparentnost a odpovědnost; konstatuje, že výroční zpráva Komise o právním státu poskytuje zásadní faktický základ pro identifikaci systémových problémů, které mohou ovlivnit řádné plnění rozpočtu EU; vyzývá Komisi, aby stanovila a zveřejnila jasná a podrobná kritéria pro posuzování dopadů nedostatků v oblasti právního státu na rozpočet, včetně kritérií pro opatření týkající se finančních prostředků EU, jako je přerušování poskytování, pozastavení a převedení prostředků na jiné programy, a aby zajistila včasné a neselektivní rozhodování ve všech členských státech;

123. zdůrazňuje, že mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu je nedílnou součástí souboru nástrojů Unie pro finanční řízení; připomíná, že nařízení o podmíněnosti je klíčovým nástrojem na ochranu finančních zájmů EU před porušováním zásad právního státu a že by mělo být uplatňováno vždy, když jsou splněny jeho právní podmínky, na celý rozpočet EU; vyzývá k důslednému, účinnému, včasnému a nestrannému uplatňování nařízení o podmíněnosti, včetně aktivního využívání jeho čl. 6 odst. 4, je-li to odůvodněné, při současném dodržování zásady proporcionality; vyjadřuje politování nad výkladem Komise, podle níž by mělo být nařízení o podmíněnosti používáno pouze jako krajní opatření;
124. vyzývá Komisi, aby objasnila, co představuje dostatečně přímou souvislost mezi porušováním zásad právního státu a finančními zájmy EU, a aby stanovila jednoznačná, objektivní a předvídatelná kritéria pro posuzování účinnosti rozpočtových a nápravných opatření, jak

⁷⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁷⁷ Stanovisko generální advokátky T. Čapeta přednesené dne 12. února 2026, věc C-225/24, Evropský parlament proti Evropské komisi, ECLI:EU:C:2026:88.

požaduje Evropský účetní dvůr; vyzývá Komisi, aby ve své zprávě o právním státu uvedla, zda závažná rizika nebo porušení zjištěná v členských státech odůvodňují uplatnění nařízení o podmíněnosti, a aby doporučení pro jednotlivé země, která se zabývají nejdéle přetrvávajícími porušováními v členských státech, převedla do konkrétních milníků, na něž by členské státy měly reagovat opatřeními a které by případně sloužily jako důkazy odůvodňující aktivaci nařízení o podmíněnosti;

125. naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby v případech, kdy je zjištěna souvislost mezi porušováním zásad právního státu nebo vážným rizikem takového porušování a riziky ohrožujícími rozpočet EU, a pokud dotyčný členský stát tuto situaci účinně, udržitelně a včas nevyřeší, jednaly promptně a zcela transparentně;
126. naléhavě žádá Komisi, aby v případě Maďarska na základě nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu přijala další opatření v souvislosti s dalšími porušeními zásad právního státu, například pokud jde o porušení v oblasti soudnictví; zdůrazňuje, že oslabování soudního systému a nezávislosti a nestrannosti veřejné správy a nepatřičná koncentrace dodavatelů při zadávání veřejných zakázek představují systémová rizika pro právní stát, která ohrožují řádné finanční řízení; upozorňuje, že porušování pravidel, manipulace nebo nepatřičné zvýhodňování při výběrových řízeních a žádostech souvisejících s finančními prostředky EU, jakož i administrativní šikana porušující rovné zacházení s místními a regionálními orgány, podniky nebo jinými konečnými příjemci a příjemci a porušující jejich přístup k finančním prostředkům EU a záruky a kontrolní systémy týkající se zadávání veřejných zakázek, auditních orgánů a protikorupčních opatření, představují přímé riziko pro rozpočet EU a vyžadují důsledné a přísné uplatňování podmíněnosti;
127. připomíná, že koneční příjemci nebo příjemci finančních prostředků z EU, kteří nejsou orgány státní správy, by v případech, kdy jsou přijímána rozpočtová opatření, neměli nést nepříznivé důsledky problémů způsobených národními orgány; znovu vyzývá Komisi k zajištění toho, aby koneční příjemci nebo příjemci finančních prostředků EU nebyli o tyto prostředky připraveni, jak je stanoveno v nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu; připomíná, že členské státy, na které se vztahují opatření podle nařízení o podmíněnosti, mají povinnost dále dodržovat všechny závazky vůči konečným příjemcům nebo příjemcům; vyzývá Komisi, aby posoudila způsoby, jak zajistit, aby se finanční prostředky EU dostaly k místní samosprávě a organizacím občanské společnosti v případě, že dotčená vláda nebude v souvislosti s nedostatkem spolupracovat; poukazuje na to, že možným řešením je zpřístupnit prostředky odpovídající zrušeným závazkům v rámci režimů podmíněnosti k využití v rámci jiných nástrojů nebo programů EU prováděných v rámci přímého nebo nepřímého řízení, zejména těch,

které přispívají k podpoře demokracie, občanské společnosti, hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU nebo k boji proti korupci; zdůrazňuje, že takovéto přerozdělení musí plně respektovat zásady řádného finančního řízení a rovného zacházení;

128. upozorňuje na to, že ověřitelné dodržování zásad právního státu a Listiny ze strany členských států musí být považováno za základní podmínku pro získání jakýchkoli finančních prostředků EU; zdůrazňuje, že tyto podmínky musí být splněny ještě před schválením všech programů a projektů předložených veřejnými orgány, které jsou financovány z prostředků EU; vyzývá Komisi, aby zajistila, že každé rozhodnutí o pozastavení, snížení nebo zablokování všech plateb nebo jejich části bude založeno na jasně definovaných, transparentních a předvídatelných okamžicích posouzení v průběhu čerpání finančních prostředků EU, a to v souladu se zásadou proporcionality a s ohledem na povahu, trvání, závažnost a rozsah zjištěného porušení; zdůrazňuje, že průběžné monitorování musí být doplněno alespoň standardními a oficiálně stanovenými pravidelnými přezkumy, včetně každoročního hodnocení dodržování předpisů, které by výslovně souviselo se zjištěními zpráv Komise o právním státu, a to s cílem zaručit právní jistotu, odpovědnost a účinný závazek, pokud jde o nápravná opatření;
129. vítá návrh Komise obsažený v návrhu víceletého finančního rámce na období 2028–2034, aby bylo v případě téměř poloviny finančních prostředků schválení prostředků podmíněno dodržováním zásad právního státu a Listiny, neboť se tak posiluje schopnost EU zajistit, aby finanční prostředky EU podporovaly politiky založené na základních právech a demokratických zásadách; konstatuje, že tento návrh zachovává a zavádí horizontální podmínky pro dodržování zásad právního státu a Listiny v rámci všech příslušných programů; domnívá se, že takový přístup k podmíněnosti může řešit obavy týkající se ochrany konečných příjemců nebo příjemců, zejména tím, že umožní opětovné zpřístupnění finančních prostředků v rámci přímého nebo nepřímého řízení, zejména v případě nástrojů a programů, které přispívají k podpoře demokracie, občanské společnosti, hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU nebo k boji proti korupci především v dotčeném členském státě, v němž k porušení došlo; se znepokojením si všímá možného překrývání mezi podmíněností nově navrženou v nadcházejícím víceletém finančním rámci a stávajícím nařízením o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu; domnívá se však, že horizontální podmínky by se měly vztahovat na všechny hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU a že rozhodovací postup by měl být totožný a měl by vyústit v rozhodnutí Komise; vyzývá k vytvoření jednotného, soudržného a komplexního rámce pro všechny programy EU a žádá Komisi, aby zajistila jasná, objektivní a transparentní kritéria pro uplatňování podmíněnosti dodržováním zásad právního státu, jakož i účinnou koordinaci mezi různými nástroji;

130. požaduje, aby finanční prostředky pozastavené nebo zmrazené z důvodu porušení hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU nebyly orgánům dotčených členských států znovu zpřístupněny;
131. konstatuje, že navrhované plány národního a regionálního partnerství (plány NRP) by sloučily hlavní fondy EU do jediného strategického rámce pro každý členský stát a jejich vyplácení by se stále více odvíjelo od výkonnosti; dále vyzývá Komisi, aby stanovila jasná, transparentní a ověřitelná kritéria pro posuzování existence a účinnosti „přiměřených mechanismů“ potřebných pro schvalování národních a regionálních plánů jakožto předpoklad jejich účinného uplatňování, a to s cílem zajistit právní jistotu a dodržování zásad právního státu a Listiny při vynakládání finančních prostředků EU;
132. zdůrazňuje, že účinná ochrana rozpočtu EU závisí také na spolehlivých systémech finančního řízení a kontroly; vyzývá Komisi, aby s cílem posoudit rizika v oblasti právního státu ohrožující finanční prostředky EU ve svých výročních zprávách o právním státu zohledňovala posouzení příslušných orgánů, institucí a jiných subjektů EU a vnitrostátních kontrolních orgánů; zdůrazňuje, že systémové nedostatky zjištěné těmito orgány dohledu by se měly řádně odrazit v tom, jak Komise využívá nástroje na ochranu rozpočtu;

Právní stát a rozměr jednotného trhu

133. vítá skutečnost, že do zprávy o právním státu byl zahrnut rozměr jednotného trhu, protože to zdůrazňuje souvislost mezi normami právního státu a celkovým zdravím hospodářského prostředí EU; zdůrazňuje, že tento přístup pomáhá identifikovat strukturální překážky, které ovlivňují podniky, pracovníky a přeshraniční hospodářskou činnost, a přispívá k předvídatelnému, transparentnímu a spravedlivému tržnímu prostředí s cílem zajistit ochranu práv, trestání korupce a vymáhání smluv; konstatuje, že právní nejistota, svévolné správní rozhodování a nedůsledná soudní ochrana podkopávají ekonomickou předvídatelnost a ovlivňují schopnost hospodářských subjektů působit na vnitřním trhu, jak zdůraznily příslušné zúčastněné strany, s nimiž byla zpráva o právním státu za rok 2025 konzultována; zdůrazňuje, že fungující systém soudnictví, silný protikorupční rámec, pluralita sdělovacích prostředků a účinné brzdy a protiváhy jsou nezbytné pro hladké fungování jednotného trhu; zdůrazňuje, že právní jistota, spravedlivá a transparentní pravidla pro zadávání veřejných zakázek, účinná protikorupční opatření, svoboda sdělovacích prostředků, vyvážené demokratické pravomoci a silná pracovní a sociální ochrana jsou klíčovými hnacími silami udržitelné konkurenceschopnosti, sociální soudržnosti a dobře fungujícího jednotného trhu;
134. navrhuje, aby Komise nadále podporovala rozměr jednotného trhu, neboť je nezbytné zajistit jak dobře fungující jednotný trh, tak odolný

demokratický systém, a aby prohloubila spolupráci se zúčastněnými stranami a organizacemi občanské společnosti, včetně odborů, soudních sdružení, novinářských organizací, advokátních komor a dalších profesních skupin, jejichž odborné znalosti jsou nezbytné pro včasnou identifikaci systémových rizik v oblasti právního státu v budoucích hodnoceních; zdůrazňuje, že by Komise měla cíleně usilovat o zvýšení informovanosti o zprávě o právním státu a podnítit tyto aktéry ve všech členských státech k příspěvkům;

135. vítá, že Komise uznává, že dodržování zásad právního státu je předpokladem stabilního a důvěryhodného investičního prostředí; zdůrazňuje, že předvídatelné právní rámce, neustranné soudy a účinné mechanismy prosazování práva posilují důvěru investorů a přispívají k udržitelnému hospodářskému růstu na celém jednotném trhu;
136. je znepokojen nedostatky zjištěnými v několika členských státech, mimo jiné v oblasti rovnosti a spravedlnosti při zadávání veřejných zakázek a přímého zadávání zakázek; vyzývá Komisi, aby zajistila, že nedostatky zjištěné v rámci tohoto rozměru budou v její zprávě o právním státu přiměřeně zohledněny v konkrétních a cílených doporučeních;
137. vyzývá Komisi, aby při svém posuzování rozměru jednotného trhu ve zprávě o právním státu, a také členské státy, aby řešily strukturální narušení v oblasti zadávání veřejných zakázek a využívání finančních prostředků EU a členských států; zdůrazňuje, že důsledné prosazování pravidel EU v oblasti hospodářské soutěže, státní podpory a zadávání veřejných zakázek spolu s podporou diverzifikovanějších místních ekonomik a spravedlivého přístupu k financování je nezbytné pro vytvoření pozitivního cyklu, v němž otevřené a konkurenční trhy podporují právní stát;
138. zdůrazňuje, že je nutné, aby Komise při posuzování dopadu podmínek právního státu na jednotný trh více využívala analýzy založené na datech; konstatuje, že spolehlivé a srovnatelné ukazatele účinnosti soudnictví, korupčních rizik, výkonnosti správy a stability právních předpisů mají zásadní význam pro identifikaci strukturálních nedostatků, které brání hospodářské činnosti; vybízí Komisi, aby dále rozvíjela metodiky založené na důkazech a rozšířila dostupnost vysoce kvalitních datových souborů s cílem zvýšit analytickou hloubku a politickou relevanci budoucích zpráv o právním státu;
139. vyzývá Komisi, aby ve svých kapitolách o jednotlivých zemích identifikovala ty členské státy, v nichž soudní průtahy, slabé vymáhání smluv nebo systémová korupce vytvářejí účinné netarifní překážky pro společnosti z jiných členských států, a aby porovнала pokrok se zavedenými ukazateli výkonnosti; zdůrazňuje, že taková identifikace musí být založena na transparentních datech a metodikách a měla by výslovně propojit nedostatky v oblasti právního státu se ztrátou investic, vyššími transakčními náklady

a sníženou účastí malých a středních podniků na jednotném trhu;

140. domnívá se, že rozměr jednotného trhu je základem zprávy Komise o právním státu, zatímco soudní systém, protikorupční rámec, pluralita a svoboda sdělovacích prostředků a další institucionální otázky týkající se brzd a protivah jsou ve zprávě uznány jako klíčové pilíře; v této souvislosti zdůrazňuje důležitost řešení dopadu ekonomické nerovnosti a sociálního vyloučení na demokratickou účast a fungování právního státu;

Právní stát jako ústřední bod procesu rozšíření a vnější činnosti EU

141. opakuje, že hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU musí být plně a jednoznačně respektovány nejen současnými členskými státy, ale i kandidátskými a potenciálními kandidátskými zeměmi v průběhu celého procesu přistoupení a průběžně i poté; zdůrazňuje, že důvěryhodnost a legitimita EU v procesu rozšíření závisí na zajištění toho, aby se na členské státy EU i na kandidátské a potenciální kandidátské země vztahovaly stejné vysoké normy demokracie, lidských práv a právního státu, a zdůrazňuje, že dvojí metr v těchto oblastech může poškodit důvěryhodnost, legitimitu a důvěru v závazky EU; zdůrazňuje, že fáze přistoupení je rozhodujícím a neoddiskutovatelným okamžikem budování pevných, nezvratných a udržitelných základů ochrany právního státu, základních práv a demokratických norem, které představují klíčové aspekty přistoupení k EU; konstatuje, že v kandidátských zemích přetrvávají závažné problémy související s monitorováním základních práv národnostních menšin;
142. požaduje přísné, průběžné a důkladné hodnocení právního státu ve všech zemích, které procházejí procesem přistoupení; vybízí Komisi, aby poskytla jasná, konkrétní a měřitelná doporučení týkající se nedostatků a pokroku v oblasti právního státu, a trvá na plné soudržnosti, doplňkovosti a vzájemném posilování mezi zprávou o právním státu a zprávou o rozšíření, aby se předešlo rozdílným hodnocením a zajistila se soudržná a důvěryhodná politika rozšíření;
143. vítá skutečnost, že zpráva o právním státu obsahuje zvláštní kapitoly o Albánii, Černé Hoře, Severní Makedonii a Srbsku; vyzývá Komisi, aby rozšířila zeměpisný rozsah budoucích zpráv na všechny kandidátské a potenciální kandidátské země a poskytla konkrétní měřitelná doporučení s cílem podpořit reformy a zajistit dodržování vysokých norem po přistoupení;
144. vyzývá EU a její členské státy, aby kandidátským a potenciálním kandidátským zemím poskytly výraznou podporu při provádění reforem v oblasti demokracie, lidských práv a právního státu;
145. zdůrazňuje, že hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU musí být respektovány i při přidělování finančních prostředků EU zemím

mimo EU, které se účastní programů EU, a během veškerého následného monitorování využívání finančních prostředků; připomíná, že ochrana těchto hodnot je nezbytná pro zajištění soudržného a řádného finančního řízení všech výdajů EU, ať už v rámci EU nebo ve spolupráci se zeměmi mimo EU;

146. vyzývá k důslednému uplatňování zásady právního státu ve všech výdajích EU, včetně vnější činnosti obecně, a zejména u předvstupní pomoci pro kandidátské a potenciální kandidátské země poskytované v rámci Nástroje předvstupní pomoci (NPP) III a v rámci Nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu; zdůrazňuje, že tyto výdaje musí být transparentní, založené na důkazech a výkonnosti a doprovázené účinným monitorováním a soudními zárukami v souladu s hodnotami EU zakotvenými v článku 2 Smlouvy o EU; požaduje, aby bylo vyplácení prostředků v rámci nástroje NPP III podmíněno konkrétními výsledky a aby byly finanční prostředky přerozděleny, pozastaveny nebo sníženy v případech přetrvávajícího zhoršování situace v oblasti nezávislosti soudnictví, protikorupčního úsilí a základních práv;
147. zdůrazňuje, že je důležité zachovat mezinárodní řád založený na pravidlech s cílem chránit univerzální hodnoty, na nichž je EU založena; varuje, že rostoucí hrozby pro mnohostranné instituce, včetně pokusů o zbavení Mezinárodního soudního dvora a Mezinárodního trestního soudu legitimacy, a širší nerespektování mezinárodního práva představují vážnou hrozbu pro světový řád založený na pravidlech; vyjadřuje politování nad bezprecedentními hrozbami, jimž čelí Mezinárodní trestní soud, včetně sankcí uvalených na jeho soudce a další úředníky; požaduje aktivaci blokovacího nařízení EU⁷⁸ s cílem chránit Mezinárodní trestní soud a subjekty, které s ním spolupracují a podporují jej, včetně organizací občanské společnosti a obránců lidských práv; vyzývá EU a její členské státy a kandidátské a potenciální kandidátské země, aby i nadále podporovaly Mezinárodní trestní soud a využívaly všechny dostupné nástroje k posílení boje proti beztrestnosti na celém světě;
148. opakuje, že EU důrazně podporuje Mezinárodní soudní dvůr a Mezinárodní trestní soud jako zásadní nezávislé a neustranné instituce; připomíná, že plné dodržování rozhodnutí Mezinárodního trestního soudu, včetně výkonu zatýkacích rozkazů, je povinností členských států EU; vyzývá Komisi, aby ve svých zprávách o právním státě uváděla případy nevykonání zatýkacích rozkazů vydaných Mezinárodním trestním soudem; naléhavě vyzývá členské státy, aby plně dodržovaly rozhodnutí mezinárodních soudů a uplatňovaly

⁷⁸ Nařízení Rady (ES) č. 2271/96 ze dne 22. listopadu 1996 o ochraně proti účinkům právních předpisů přijatých určitou třetí zemí uplatňovaných mimo její území, jakož i proti účinkům opatření na nich založených nebo z nich vyplývajících (Úř. věst. L 309, 29.11.1996, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2271/oj>).

univerzální jurisdikci v boji proti beztrestnosti; vyzývá EU, aby vybídla země mimo EU, včetně svých hlavních partnerů a kandidátských a potenciálních kandidátských zemí, aby se staly smluvními stranami Římského statutu;

Zlepšení postupu Komise pro podávání zpráv

149. vítá úsilí Komise o zlepšení její metodiky zprávy o právním státu; vyzývá Komisi, aby v příštích vydáních definovala a zveřejnila jasná a funkční měřítka a ukazatele v rámci každého pilíře a aby je důsledně a transparentně uplatňovala ve všech členských státech způsobem, který umožní smysluplné srovnání a poskytne jasnou informaci o uplatňovaných standardech;
150. uznává, že zpráva Komise o právním státu je nyní komplexnější než v době svého zavedení v roce 2020; vyjadřuje však politování nad tím, že základní prvky usnesení Parlamentu, včetně doporučení, adresovaných Komisi a Radě v souvislosti se zprávami o právním státu, nebyly plně zohledněny; vyzývá Komisi a Radu, aby se těmito doporučeními zabývaly;
151. vyzývá Komisi k větší transparentnosti, pokud jde o kritéria, která v rámci procesu podávání zpráv používá při výběru informací od občanské společnosti, mezinárodních subjektů, vnitrostátních orgánů a dalších zúčastněných stran; zdůrazňuje, že je důležité zajistit konzistentnost a jasnost v tom, jak jsou tyto informace posuzovány a zohledňovány v závěrečných kapitolách o jednotlivých zemích; konstatuje, že v rámci dostupných zdrojů by měla být všem přispěvatelům poskytnuta náležitá zpětná vazba a následné informace, pokud jde o využití jejich příspěvků, a trvá na tom, aby byl proces podávání zpráv založen na důkazech, transparentní a nestranný;
152. vyzývá Komisi, aby zajistila transparentnost metodiky výběru témat ve zprávě o právním státu tím, že jasně vymezí klíčová kritéria, včetně toho, co představuje „významný vývoj“, a zajistí, aby byly systematicky zvažovány nově vznikající problémy; vybízí Komisi, aby při posuzování dodržování hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU používala jasnější formulace;
153. vyzývá Komisi, aby v procesu vypracovávání zprávy o právním státu usilovala o užší spolupráci a provedla předchozí konzultace s Parlamentem;
154. zdůrazňuje, že skupina pro sledování stavu demokracie, právního státu a dodržování základních práv (DRFMG) v rámci Výboru Parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci vyslala v posledních letech do některých členských států několik ad hoc delegací a že na základě následného posouzení se ukázalo, že stav právního státu, demokracie a dodržování základních práv vykazuje větší nedostatky, než na jaké upozorňují zprávy Komise; domnívá se,

že monitorovací práce skupiny DRFMG by měla být řádně zohledněna v rámci konzultačního postupu a při následném vypracování zprávy; požaduje pevnější a strukturovanější interinstitucionální vztah mezi Parlamentem a Komisí, mimo jiné prostřednictvím pravidelných výměn, transparentních mechanismů zpětné vazby a včasného začlenění parlamentních hodnocení;

155. znovu zdůrazňuje potřebu komplexního interinstitucionálního mechanismu pro demokracii, právní stát a základní práva, který by zahrnoval všechny hodnoty stanovené v článku 2 Smlouvy o EU;
156. domnívá se, že by Komise měla jasně určit a formulovat směr, kterým se jednotlivé členské státy a kandidátské země ubírají, včetně včasných varovných signálů a identifikace závažných a systémových problémů, a zdůrazňuje, že by Komise měla zajistit soudržnost mezi identifikovanými problémy a vydanými doporučeními, jakož i větší jasnost a transparentnost ohledně toho, jak k těmto hodnocením dospěla; vyzývá Komisi, aby objasnila, že systematické, úmyslné a závažné porušování hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU po delší dobu oslabuje strukturální podmínky členství v Unii založené na zásadách právního státu; zdůrazňuje, že za takových okolností hrozí, že členské státy nesplní závazky vyplývající z jejich statusu podle Smluv; připomíná, že orgány jsou povinny aktivovat mechanismy stanovené Smlouvami;
157. zdůrazňuje, že je nezbytné neomezovat hodnocení na dříve zjištěné nedostatky, ale systematicky aktualizovat analýzu tak, aby odrážela nový vývoj, vznikající rizika a vyvíjející se formy zhoršování situace; zdůrazňuje, že právě v tomto případě je nezbytná větší metodologická přesnost a jasnost, aby bylo zajištěno, že doporučení zůstanou relevantní, budou reagovat na aktuální vývoj právního státu v jednotlivých členských státech a budou s ním v souladu;
158. vyzývá Komisi, aby vydávala doporučení, která budou operativnější, a aby jasně rozlišovala mezi doporučeními týkajícími se závažných a systémových problémů a doporučeními týkajícími se méně závažných problémů, aby se předešlo riziku bagatelizace nejzávažnějších porušení zásad právního státu, a aby stanovila konkrétní opatření, harmonogramy a kritéria pro jejich provádění členskými státy a kandidátskými zeměmi; zdůrazňuje, že doporučení by se neměla vztahovat na všechny členské státy stejně, ale měla by být úměrná konkrétní situaci v oblasti právního státu v každé zemi; uvádí, že doporučení by měla lépe odrážet negativní zjištění uvedená ve zprávě a měla by být podrobnější; domnívá se, že hodnocení plnění předchozích doporučení by mělo být přesnější a kvalitativnější a nemělo by se opírat pouze o změny právních předpisů, ale rovněž o ověřitelné důkazy o jejich provádění v praxi;
159. vyzývá Komisi, aby zajistila, že všem pilířům zprávy o právním státu bude při vydávání doporučení věnována stejná pozornost, aby se

řešily přetrvávající a dobře zdokumentované problémy a chránily strukturální aspekty, které jsou nezbytné pro řádné fungování demokratických systémů, včetně občanského prostoru a základních práv;

160. vyzývá Komisi, aby zajistila, že obavy uvedené ve zprávě o právním státu budou důsledně promítnuty do doporučení; dále vyzývá Komisi, aby zajistila, že podobné problémy se budou řešit stejným způsobem ve všech členských státech, aby žádný členský stát se srovnatelnými nebo závažnějšími nedostatky nezůstal bez vhodných doporučení;
161. žádá Komisi, aby posílila mechanismus následných opatření používaný v případě neprovedených doporučení zavedením měřitelných kritérií, přičemž konstatuje, že 93 % doporučení se opakuje z předchozích let a pouze 6 % bylo v roce 2025 plně provedeno⁷⁹; vyzývá k tomu, aby bylo v příslušných případech posíleno využívání všech dostupných nástrojů prosazování, včetně řízení o nesplnění povinnosti a rozpočtové podmíněnosti, jak je stanoveno ve finančním nařízení, nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu a nařízení o společných ustanoveních; vyzývá Komisi, aby v případech nesplnění povinnosti systematicky využívala zrychlená řízení a žádosti o předběžná opatření u Soudního dvora a aby zahájila řízení v případech neprovedení rozsudků Soudního dvora; se znepokojením konstatuje, že v nejnovější zprávě obdržely dodatečné doporučení ve srovnání s předchozím cyklem podávání zpráv pouze dva členské státy, přestože situace v oblasti právního státu v několika členských státech vyžaduje naléhavá opatření a v jiných členských státech je nutné doporučení neprodleně provést;
162. vyjadřuje politování nad tím, že Maďarsko soustavně neplní doporučení Komise, přičemž zcela neprovedeno zůstává od roku 2022 šest doporučení;
163. zdůrazňuje, že politika nastíněná ve sdělení Komise z roku 2022 o prosazování práva EU, v němž se objasňuje, že řízení o nesplnění povinnosti nemá sloužit jako mechanismus individuální nápravy, omezuje přístup k účinným opravným prostředkům v situacích přetrvávajícího nebo systematického nedodržování práva EU ze strany členských států, včetně rozsudků Soudního dvora; vyzývá Komisi, aby každoročně podávala zprávu o uplatňování a účinnosti nástrojů dostupných k řešení případů porušování zásad právního státu v členských státech; připomíná nedávné stanovisko generální advokátky Ápetové ve věci C-769/22, které potvrzuje, že článek 2 Smlouvy o EU může sloužit jako samostatný právní základ pro řízení o nesplnění povinnosti v případech, kdy je popření hodnoty hlavní příčinou jiných porušení práva EU; zdůrazňuje, že nadcházející

⁷⁹ Civil Liberties Union for Europe, „Zpráva Evropské komise o právním státu za rok 2025 – Analýza nedostatků“.

rozsudek v této věci by mohl nabídnout důležitou příležitost, kterou by Komise měla využít k zahájení systematictějších a důraznějších řízení o nesplnění povinnosti, s výhradou konečného rozhodnutí Soudního dvora;

164. zdůrazňuje, že vydání zprávy o právním státu nestačí k posílení hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU, ale že by zpráva měla vést ke konkrétním opatřením; zdůrazňuje, že zjištění ve výroční zprávě o právním státu by měla být systematicky sledována, v případě potřeby s využitím dostupných nástrojů prosazování práva, v souladu s výsadami Komise; vyzývá k transparentnímu monitorování toho, jak členské státy dodržují rozsudky Soudního dvora a případně rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, a to i tím, že budou při uplatňování těchto nástrojů zohledňovat případy přetrvávajícího nedodržování předpisů;
165. domnívá se, že kritéria uvedená ve zprávě o právním státu by se měla vztahovat i na nezávislost a efektivní fungování klíčových nezávislých a regulačních orgánů; zdůrazňuje, že by tyto orgány měly zajistit transparentní, otevřené a na zásluhách založené postupy pro jmenování a odvolání svého vedení;
166. připomíná sdělení Komise ze dne 3. dubna 2019 s názvem „Další posílení právního státu v rámci Unie – Aktuální stav a další možné kroky“ a ze dne 7. srpna 2019 s názvem „Posilování právního státu v rámci Unie – Akční plán“; požaduje jejich aktualizaci s cílem řešit současné výzvy a zajistit jejich plné provedení;
167. zdůrazňuje, že vzhledem k výzvě k aktivnějšímu monitorování právního státu je třeba posoudit požadavky na lidské zdroje a kapacity; zdůrazňuje význam meziresortní koordinace mezi příslušnými generálními ředitelstvími Komise;

Horizontální doporučení

168. domnívá se, že je třeba posílit interinstitucionální dialog a spolupráci v oblasti právního státu na úrovni EU; vyjadřuje politování nad tím, že Komise a Rada zatím odmítají nabídku Parlamentu na uzavření interinstitucionální dohody o demokracii, právním státu a základních právech; znovu potvrzuje svoji ochotu obnovit jednání o této dohodě a zdůrazňuje přidanou hodnotu strukturovaného a předvídatelného rámce; zdůrazňuje, že argument, že by taková dohoda byla příliš rigidní rámec, nemůže ospravedlnit nečinnost; požaduje pragmatická řešení, která by již zlepšila spolupráci; vyzývá Radu, aby zvýšila inkluzivnost svého dialogu o právním státu tím, že na svá zasedání přizve zástupce dalších institucí a orgánů, jako je Benátská komise a Parlament; zdůrazňuje, že účinnost rozšířeného souboru nástrojů EU závisí na jeho soudržném a konzistentním uplatňování ve všech orgánech;
169. navrhuje, aby orgány EU do doby, než bude prostřednictvím

interinstitucionální dohody vytvořen mechanismus EU pro demokracii, právní stát a základní práva, dále rozvíjely mechanismy spolupráce v této souvislosti zavedením ročního cyklu přezkoumávání právního státu, který bude strukturován do různých fází, čímž se posílí kontinuita, koordinace a dopad napříč orgány, a který bude navržen tak, aby jej bylo možné postupně rozšířit na všechny hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU, a byl tak zajištěn komplexní a soudržný přístup k jejich ochraně;

170. připomíná, že doporučení by měla být přiměřená zjištěným výzvám, dostatečně konkrétní, aby umožnila členským státům přijmout konkrétní a realizovatelná následná opatření, a měla by být systematicky posuzována v následujících vydáních; požaduje vyváženější, transparentnější a důvěryhodnější přístup s cílem zajistit rovné zacházení a účinná následná opatření; zdůrazňuje, že důslednější uplatňování přístupu Komise, zejména poukazováním na doporučení, která zůstávají neprovedena po několik cyklů, by zvýšilo transparentnost, přesnost a důvěryhodnost monitorovacího rámce;
171. zdůrazňuje, že v budoucnu by měla být věnována zvláštní pozornost těm členským státům, v nichž Komise zjistila závažná a systémová porušení, a vyzývá Komisi, aby takové případy ve svých doporučeních jasně odlišila;
172. znovu vyzývá Komisi, aby rozšířila rozsah zprávy tak, aby zahrnovala všechny aspekty článku 2 Smlouvy o EU;
173. naléhavě vyzývá Komisi, aby do svých budoucích zpráv o právním státu zahrnula pilíř týkající se občanské společnosti a pilíř týkající se boje proti všem formám nenávisti a diskriminace, jak je zakotveno v článku 21 Listiny;
174. vyzývá Komisi, aby do svých budoucích zpráv o právním státu zahrnula v rámci pilíře svobody sdělovacích prostředků ochranu akademické a umělecké svobody a opatření pro boj proti dezinformacím na online platformách pocházejícím od domácích nebo vnějších aktérů; dále vyzývá Komisi, aby do pilíře systémů soudnictví zahrnula zaznamenávání a monitorování trestných činů z nenávisti;
175. opakuje svou výzvu k zavedení širších ukazatelů, jako jsou základní práva, genderová rovnost, ochrana menšin a zranitelných skupin a dodržování mezinárodního práva;
176. připomíná, že ochrana menšin je součástí kodaňských přístupových kritérií; zdůrazňuje, že na úrovni EU chybí právní záruky, které by zajistily, že členské státy dodrží závazky přijaté během procesu přistoupení v oblasti ochrany menšin;
177. vyzývá Komisi, aby zajistila konzistentnější a komplexnější posouzení integrity voleb v rámci pilíře brzd a protivah a v rámci kapitol

o jednotlivých zemích, které by zahrnovalo právní a institucionální rámec, jeho praktické provádění a klíčová rizika; zdůrazňuje, že je třeba kontrolovat výskyt korupce, zneužívání státních zdrojů a volební manipulace; vyzývá k systematické spolupráci s Benátskou komisí, Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva při OBSE a dalšími příslušnými mezinárodními orgány a k tomu, aby jejich doporučení byla řádně zohledněna v hodnoceních a doporučeních pro jednotlivé země obsažených ve zprávách o právním státu;

178. konstatuje, že aktualizovaný seznam kritérií právního státu Benátské komise uznává, že umělá inteligence a digitální technologie mohou zvýšit efektivitu a dostupnost veřejné správy a soudních systémů; zároveň zdůrazňuje, že pokud neexistuje jasný právní základ, není uplatňován lidský dohled a nejsou k dispozici spolehlivé záruky, může jejich využívání veřejnými orgány představovat významné riziko pro právní jistotu, rovnost před zákonem, transparentnost a účinnou soudní ochranu; vyzývá Komisi, aby se těmito riziky zabývala a zajistila, aby systémy umělé inteligence byly zaváděny v plném souladu s požadavky v oblasti právního státu, včetně transparentnosti, odpovědnosti, nediskriminace, proporcionality a účinných opravných prostředků;
179. vyzývá Komisi, aby se při vypracovávání zprávy o právním státu zapojila do strukturovaného dialogu a širokých konzultací s občanskou společností a nezávislými orgány a institucemi dohledu, které působí v oblasti demokracie, právního státu a základních práv;
180. vyzývá Komisi, aby v členských státech prováděla vždy, když to je možné, návštěvy na místě, a nikoli jen virtuální návštěvy, neboť tak může získat celistvější představu o místní situaci a lépe ji zasadit do kontextu;
181. zdůrazňuje zásadní úlohu místních a regionálních orgánů v rámci fungování demokracie a jako součásti systému brzd a protivah, který je základem právního státu; uznává, že místní a regionální orgány jsou v první linii a přímo čelí výzvám, které mohou ovlivnit právní stát a vymahatelnost základních práv; zdůrazňuje, že je důležité zabránit nepatřičným zásahům do místních a regionálních orgánů a zachovat jejich autonomii, jež je chráněna na základě čl. 4 odst. 2 a čl. 5 odst. 3 Smlouvy o EU, v nichž je regionální a místní samospráva uznána jako součást ústavní identity členských států, a na základě článku 41 Listiny, který se týká práva na řádnou správu;
182. je pevně přesvědčen, že orgány EU musí plnit své povinnosti týkající se právního státu, a zdůrazňuje, že posuzování toho, jak jsou hodnoty zakotvené v článku 2 Smlouvy o EU dodržovány ze strany orgánů EU, včetně vnitřní jednoty Unie při prosazování těchto hodnot ve všech jejích politikách a vnějších činnostech, má zásadní význam pro zachování důvěryhodnosti a legitimacy EU; je přesvědčen, že orgány

EU musí jít příkladem při dodržování nejvyšších standardů právního státu; kritizuje skutečnost, že stav právního státu v rámci orgánů EU byl vyloučen z působnosti zprávy Komise o právním státu za rok 2025; požaduje, aby do budoucích zpráv o právním státu byla zahrnuta zvláštní kapitola o dodržování norem právního státu ze strany EU, která bude založena na mechanismu nezávislého přezkumu;

183. vyzývá Radu, aby se zasadila o to, aby její dialog o právním státu, postup podle článku 7 a uplatňování nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu byly plně transparentní, interaktivní a orientované na výsledky, a to mimo jiné tím, že bude vydávat podrobné závěry a poskytovat zpětnou vazbu ke zjištěním Komise a Parlamentu; vyjadřuje politování nad neschopností Rady dosáhnout smysluplného pokroku v probíhajícím postupu podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU a domnívá se, že jakákoli další prodleva v činnosti Rady by znamenala porušení zásady právního státu samotnou Radou;
184. naléhavě vyzývá Radu, aby zajistila, že slyšení podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU se budou konat alespoň jednou za předsednictví; zdůrazňuje však, že tato minimální četnost nesmí být chápána jako strop a uvedená slyšení by se neměla redukovat na pouhé „formální splnění úkolu“, kdy by předsednictví svým povinností dostalo uspořádáním jediné formální schůzky, aniž by byla přijata smysluplná následná opatření; vyzývá Radu, aby po každém slyšení zveřejnila podrobný zápis a poskytla konkrétní doporučení a lhůty pro jejich provedení; trvá na tom, že Parlament by měl být plně zapojen do všech řízení souvisejících s článkem 7 Smlouvy o EU; zdůrazňuje, že ani v případě, že Rada není jednomyslná, jí nic nebrání v tom, aby v postupu pokročila, zejména tím, že přijme konkrétní doporučení určená dotyčnému členskému státu, zejména Maďarsku, a zdůrazňuje, že by se tento proces neměl omezovat na pravidelná slyšení bez podstatných následných opatření či hmatatelných výsledků;
185. opakuje zjištění a doporučení uvedená v jeho usnesení ze dne 25. listopadu 2025 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii stanovuje, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena; bere na vědomí, že Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti Maďarsku kvůli nedodržení několika ustanovení Evropského aktu o svobodě médií, jakož i některých požadavků podle směrnic o audiovizuálních mediálních službách; zdůrazňuje, že generální advokátka Juliane Kokottová ve svém stanovisku ve věci C-829/24, Komise v. Maďarsko, uvedla, že Maďarsko porušilo právo EU tím, že přijalo právní předpisy na ochranu národní svrchovanosti, které mohou ohrozit základní zásady Unie, zejména pokud jde o ochranu před zahraničním politickým vměšováním; zdůrazňuje, že generální advokátka Tamara Čápetová

ve svém stanovisku ve věci C-225/24, Parlament v. Komise, navrhla, aby Soudní dvůr zrušil rozhodnutí Komise odblokovat pozastavení vyplácení finančních prostředků EU Maďarsku, což vyvolalo obavy ohledně uplatňování podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;

186. vyzývá Komisi, aby dále posilovala propojení mezi nástroji prevence a reakce a aby využila všech dostupných nástrojů k řešení nedostatků v oblasti právního státu, včetně řízení o nesplnění povinnosti, článku 7 Smlouvy o EU, mechanismu obecné podmíněnosti a horizontálních základních podmínek v Listině;
187. vítá aktualizovaný seznam kritérií právního státu, který přijala Benátská komise, a vyzývá Komisi a Radu, aby jej plně začlenily do svých rozhodovacích procesů; vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnosti užší spolupráce s Radou Evropy ve věci prosazování *acquis* Rady Evropy a EU v oblasti právního státu ve vztahu k členským státům a v rámci nich, a to ve všech čtyřech kapitolách výroční zprávy o právním státu;
188. vyzývá Komisi, aby zajistila plnou soudržnost a soulad všech nástrojů pro podávání zpráv o právním státu, včetně výroční zprávy o právním státu, zpráv o rozšíření a doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru; zdůrazňuje potřebu jednotné metodiky a úzké koordinace mezi generálními ředitelstvími;
189. vybízí členské státy, aby podporovaly kulturu právního státu prostřednictvím osvětových kampaní, informačních iniciativ a programů občanské výchovy se zaměřením na demokracii, právní stát a základní práva; zdůrazňuje potenciální dopad misinformací a dezinformací na fungování demokracie a ochranu základních práv; vybízí členské státy, aby vypracovaly a prováděly komplexní programy občanské výchovy, které u občanů všech věkových skupin podpoří porozumění demokratickým institucím, právnímu státu a základním právům;
190. žádá Komisi, aby prozkoumala, jak by všechny zprávy týkající se právního státu nebo základních práv, jako jsou výroční zprávy o dodržování Listiny nebo zpráva agentury FRA, mohly být zveřejněny přibližně ve stejnou dobu, aby mohla o těchto otázkách probíhat simultánní diskuse; připomíná potřebu podobného postupu v oblasti demokracie; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila rozsáhlé šíření svých poznatků ve všech členských státech;

Roční cyklus právního státu

191. zdůrazňuje, že EU vytvořila komplexní soubor nástrojů na ochranu právního státu; trvá na tom, že zásadní význam má větší doplňkovost mezi prací jednotlivých orgánů EU a větší odpovědnost za provádění těchto nástrojů; zdůrazňuje, že opakované poukazování na potřebu nových nástrojů nebo dalších procesních prvků nesmí sloužit jako

záminka k nečinnosti nebo k odvrácení pozornosti od nutnosti plně využívat již dostupné nástroje; zdůrazňuje, že důvěryhodnost postupu EU pro posílení právního státu nezávisí na zvyšování počtu mechanismů, ale na politické vůli a operativní schopnosti plně využívat stávající mechanismy a na tom, aby samotné orgány EU plně dodržovaly a prosazovaly zásady právního státu v rámci svých opatření;

192. konstatuje, že návrh integrovaného ročního cyklu v oblasti právního státu, který zmínila předsedkyně Komise v projevu o stavu Unie v roce 2025, a posílení vazby mezi rozpočtovými nástroji a právním státem ve víceletém finančním rámci Komise na období 2028–2034 jsou prvky, které jsou v souladu s vlastními návrhy Parlamentu i potřebou dosáhnout pokroku v účinném a soudržném provádění všech stávajících nástrojů a odpovídají i snaze o posilování spolupráce mezi orgány EU;
193. na základě zprávy Komise o právním státu vybízí k řadě následujících zlepšení s cílem posílit kontinuitu, koordinaci a dopad ročního cyklu právního státu:
 - a) stanovit konkrétní datum pro každoroční zveřejnění zprávy Komise o právním státu, nejlépe v červnu, s cílem zajistit větší předvídatelnost a umožnit účinné plánování práce Komise i příslušných zúčastněných stran a zároveň stanovit vhodné přechodné období, aby nedošlo k narušení stávajícího vnitřního harmonogramu cyklu a aby byl zachován dostatečný čas a zdroje;
 - b) začlenit do její analýzy právního státu a to jak do obecného sdělení, tak do hodnocení jednotlivých zemí, odkazy na mezinárodně uznávané ukazatele a srovnatelné spolehlivé zdroje, které umožňují kvantitativnější hodnocení více založené na datech a přispívají k větší transparentnosti, srovnatelnosti a metodické soudržnosti mezi nástroji EU pro monitorování právního státu;
 - c) vzít v potaz srovnávací přehled EU o soudnictví jako relevantní zdroj srovnávacích údajů;
 - d) zajistit nestrannost hodnocení Komise i následných opatření při řešení problémů v oblasti právního státu v členských státech; zajistit nestrannost procesu hodnocení v rámci Komise a zapojit do vypracování zprávy příslušné generální ředitelství; posílit spolupráci Komise s institucemi EU a mezinárodními subjekty, aby mohla posuzovat dodržování a prosazování zásad právního státu v rámci samotných orgánů EU;
 - e) zajistit, aby doporučení byla formulována jasně a přesně;
 - f) vyjasnit metodiku, kterou se řídí formulování jejich doporučení;

- g) rozlišovat doporučení týkající se závažných a systémových problémů od ostatních připomínek, a tím zdůraznit situace, v nichž je obsaženo potenciální riziko závažného a systémového porušení zásad právního státu;
- h) propojit doporučení označená za závažná a systémová s uvolněním finančních prostředků, přičemž vyplacení prostředků by bylo podmíněno prokazatelným pokrokem ověřeným prostřednictvím vhodných monitorovacích mechanismů; jasně vymežit doporučení s dopadem na finanční zájmy EU a řádně je monitorovat podle nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu a dalších rozpočtových nástrojů;
- i) nejen posoudit míru provádění předchozích doporučení, ale v případě potřeby vydat nová; neomezovat hodnocení na měření pokroku pouze ve vztahu k předchozímu vykazovanému roku, ale namísto toho poskytnout hodnocení, které odráží celkový vývoj od zveřejnění původního doporučení, aby bylo možné stanovit jasný výchozí bod pro provádění;
- j) zahrnout do každé kapitoly zprávy o právním státu zvláštní oddíl o provádění rozsudků Soudního dvora i Evropského soudu pro lidská práva;
- k) zahrnout do analýzy zvláštní oddíl o provádění a uplatňování právních předpisů EU, pokud jde o ochranu právního státu;

194. zdůrazňuje, že v pozdější fázi cyklu musí Parlament plně vykonávat své pravomoci a výsady vyplývající ze Smluv prostřednictvím svého usnesení, kterým bude reagovat na zprávu Komise o právním státu, což by mohlo přinést hmatatelnou přidanou hodnotu, a za tímto účelem navrhuje, aby usnesení Parlamentu:

- a) bylo přijato nejpozději do března, aby mohly být jeho připomínky řádně zohledněny;
- b) více využívalo stávající struktury, zejména DRFMG, k pořádání slyšení a misí, které by vycházely z problémů, jež zjistila Komise, a které by mohly následně přispět k vypracování zprávy Komise;
- c) shromáždilo nejdůležitější zjištění vyplývající ze zprávy Komise, monitorovacích činností DRFMG, výročních dialogů Rady a příspěvků od občanské společnosti;
- d) zdůraznilo osvědčené postupy zjištěné během každoročního meziparlamentního setkání výborů týkajícího se právního státu s cílem podpořit členské státy při provádění konkrétních doporučení;
- e) posoudilo provádění předchozích ročních doporučení Komise

v jednotlivých po sobě jdoucích letech a zachytilo, jaké vykazuje tendence a zda je vývoj pozitivní, nebo negativní;

- f) zahrnuje hloubkovou analýzu všech zemí, u nichž byl aktivován postup podle článku 7 nebo u nichž byly ve zprávách Komise zjištěny vážné a systémové problémy v oblasti právního státu;

195. žádá, aby Komise kromě výroční zprávy o právním státu předkládané na červnovém plenárním zasedání poskytla v závěrečné fázi cyklu ještě strukturované informace o tom, jak byla zohledněna usnesení a doporučení Parlamentu, a to při jiné příležitosti; dále vyzývá k tomu, aby o těchto následných opatřeních proběhla cílená výměna názorů s Výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci;

196. požaduje, aby Rada řádně zohlednila zjištění a doporučení uvedená ve zprávě Komise o právním státu a v usnesení Parlamentu přijatém v reakci na tuto zprávu; zdůrazňuje, že tyto závěry a doporučení by měly být řádně zohledněny v jednáních a následných opatřeních Rady a měly by být systematicky začleňovány do jejího hodnocení probíhajících postupů podle článku 7 Smlouvy o EU;

o

o o

197. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.